

ՐԱՏԵՒԻՄԱ

THE RAHNUMA

Telephone: Ashland 1461

A BI WEEKLY PAPER

Annual Subscription \$3.00

Published by H. K. Krikorian, 180 Lexington Ave., New York, N. Y.

Entered as second-class matter August 15, 1924, at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879.

Vol. X, No. 22, October 27, 1928

Ճիւտ 10, Նո. 22, Հոկտեմբեր 27, 1928

ՊԵՆՏ Ի ՄԱՍՈՒՍԼԱՐ

ՆԱՍԻ ՀԱԹՃԸԼԱՐԸ ՄԸՉԱ

Պու կիւնէրտէ Փրօթէսթանլարա վէ Գաթօլիքէրէ եօլ կէօսթէրէն նասիհաթճըլար էփէ յի չօղալոր: Քիմիսի՝ «Մայր եկեղեցիտէն ալբրըլդընըդա եանըլ էթտինիլ, վալիտէնիլին աղուչընա ափտէթ էտինիլ» տէյօր, քիմի՝ «Էճնէպի միսիօնէրլէրին օյունունա գափըլտընըլ, հիւրըրիլէթինիլ սահիլ օլուն», տէյօր. քիմի տէ՝ «Այրը օլմաղա այրը օլաճագսընըլ եա, պարի պիրի պիրինիլին սիւրիւսինէ մուսալլաթ օլմալընըլ», տէյօլ նասիհաթ էտիյօր: Նասիհաթըն էն սօն շէքլի շէօյլէ տիր, «Րուհանի րէիսլէրին պիրիպիրինէ աիտ օլան ճէմաաթլար արաղընտա կրօնական վէ հաւատորսական պըրօպականտա եափմասը գաթիլէն եասագ էտիլմէք կէրէք տիր:»

Պու նասիհաթլարը վէրէնլէր պիլա շիւպհէ էօյլէ ինանըլ էօյլէ տէ սէօյլէյօրլար: Լաքին զաննըմըդա պու նասիհաթճըլարըմըլ պաղը խուսուսլարտա քէնտիլէր տէ նասիհաթա միւհթաճ պուլունույօրլար:

Կէրէք Փրօթէսթանլար, կէրէք Գաթօլիքլէր, կէրէքսէ Լուսաւորչականլար, հէփ Քրիսթիան տըրլար: Քրիսթիան տէմէք «Քրիստոսեան», եանի «Քրիստոսա թապի օլան» տէմէք տիր: Քրիստոսա թապի օլան իսէ Քրիստոսըն տէտիլինի եափմաղա պօրճլու տըր: Քրիստոս քէնտի թապիլէրինէ, «Պիւթիւն տիւնեայա կիտիլ հէր մալիւղա Աւետարանը վաղ էտինիլ», տէտի: Հէր պիր Քրիսթիան պունը եափմաղա

մէճպուր տըր: Անլէր պու պապտա եասագ թանըմաղլար:

Լաքին պու «Աւետարան» նէ՞ տիր: Աւետարան Միւթտէ տէմէք տիր: Վէ Յիսուսըն տիւնեայա կէօնտէրտիլի միւթտէ շու տըր, օ՛ խապէր վէրտի քի Ալլահ րուհ տըր. եանի պիր զաթ տըր, ատէմ տաթի պիր րուհ տըր՝ վէ իպատէթ պու իքի րուհլարըն պիրպիրլէրի իլէ միւլաղաթը տըր: Ալլահ ատէմի, հէր ատէմի սէվէր, վէ անլէրի էյի ատէմ էթմէք իսթէր: Պունուն իչիւն Օ՝ հէր ատէմի շախսէն արար, վէ հէր ատէմի քէնտինէ էվլատ էտիլ անըն իլէ միւլաղաթ էթմէք իսթէր: Քրիստոս քէնտիսի ատէմլէրէ Ալլահըն պու մուհապպէթինի կէօսթէրիլ իսպաթ էթտի վէ Ալլահ ատէմլէրի նէ ճինս ատէմլէր եափմաղ իսթէտիլինի քէնտի հայաթընտա կէօսթէրտի: Իչթէ Քրիստոսըն միւթտէսի պու իտի, վէ պունը քէնտիլտէն իչիտէնլէր պունա ինանմաղլա պու խապէրին սահիհ օլտըղընըլ պա թէճըրիպէ կէօրտիլէր: Իմտի Քրիստոս անլէրէ տէտի, «Կիտինիլ, պու միւթտէյի հէր քէսէ սէօյլէյինիլ: Պու միւթտէ հէր քէս իչիւն տիր:» Վէ օլ կիւնտէն պէրու, հէր քիմ քի պու միւթտէյի իչիթմիլ, անա ինանմըլ վէ պաթէճըրիպէ անա մալիք օլմուլ իսէ, Քրիստոսըն պու էմրինէ իթաաթ էթմէյի պիր վազիֆէ վէ պիր իմթիյաղ տէյօլ թանըմըլ տըր:

Վէ նիչիւն թանըմասընլար: Ալլիմ քէնտի քէշֆիլյաթընը, թապիլ քէնտի մարիֆէթինի, հէր պիր շիրֆէթ հէր պիր փարթի քէնտի մաթաընը վէ փրօկրամընը իլան էտիյօր, նիչիւն «Քրիստոսեանլար» տա պու պէօյիլք միւթտէյի իլան էթմէսինլէր:

Պու հօյլէ պիր քէշֆ տիր քի էյէր հազիգաթ իսէ, հէր ատէմին իշինէ կէլիւր, հէր ատէմին անը պիւմէսի լազըմ տըր: Քրիսթիանլար պու- նըն հազիգաթ օլտըղընա ինանտըգճա, քիմ վէ նէ՞ իշիւն անլէրէ պու աւետարանը իլան էթ- մէյէ եասագ էտէպիլիւր:

Պիր քահանայ եա պատուելի եա Գերապայ ծառ քէնտի ճէմաաթընա օլտըղը կիպի պաշգա հէր նէրտէ պիր ատէմի պու միւթտէյէ միւհ- թաճ պիր հալտա կէօրիւրսէ պունը օլ ատէմէ վէրմէք վազիֆէսիլէ միւքէլէֆ տիր: Հաթթա հէր հանկը պիր աշխարհական քէնտի րէֆիլէ օլան պիր ատէմի պու աւետարանա միւհթաճ պիր հալտա կէօրիւր վէ քէնտիսի պու միւթտէ- յէ ինանըր իսէ անը օլ ատէմէ խապէր վէրմէյէ մէճպուր տըր:

Միւթտէ փէք սատէ վէ փէք վազըհ տըր: Հէր հանկը պիր ատէմին հազիգի ատէմ օլմասը Ալլահըն իշի տիր: Ալլահ մուհապպէթինտէն նաշի հէր Ֆէրտ իլէ պու ալագայա կիրիպ անը- հազիգի ատէմ էթմէք իսթէր վէ պունըն իշիւն ատէմի քէնտիսի արայօր: վէ ատէմի պու ալա- գայա տալէթ էտիյօր: իմտի ատէմ պու տա- վէթի գապուլ էթմէքլէ Ալլահա էվլատ օլուր վէ Քրիստոսըն ատէմիլիլիէ մալիք օլուր:

Վէ իշթէ պու կիւն պիզ պու Աւետարանը վէ պու միւթտէյի պիննէֆա պիզիմ նասիհաթ- ճըլարըմըգա խապէր վէրմէյէ մէճպուր ըզ: էյի պիր ատէմ օլմագ, էյի պիր թաճիւր, էյի պիր թապիւլ, էյի պիր մուհարրիւր, էյի պիր միւ- լէթփէրվէր օլմագ իշիւն Յիսուսըն տիւնեայա վէրտիլի պու միւթտէյէ ինանըլ, անը պա թէճ- րիպէ պիւմէք էն էմին թարիգ տիր:

Պազը կէնճլէրիմիլ Յիսուսը իսթիհա էթ- մէյի պիր մարիֆէթ պէլլէյօրլար, մարիֆէթ օ տէյիլ, իլլա Յիսուսըն պու միւթտէսինի Ֆէն- նէն, ճիտտէն վէ սաղլամ հիւքմ իլէ թամիլ էթ- մէք տիր:

Պազընըզ, կէնճլէրիմիլին նազար ը միւ- թալաասընա թազտիմ էթտիլիմիլ, տէյէլիմ «փօրփականտա» էթտիլիմիլ, ըու քիլիսէնին արարողութիւնլարը, եա չօլ քիլիսէնին ուսու- լարը, եա տիկէրինին թալիմաթ վէ ագաիտի, տէյիլ, հաթթա Քրիստոս հազընտա Փիլան եա Փիլան թալիմ տէյիլ, անճագ միւթտէ քէնտիսի տիր, Աւետարան տըր: Քրիստոսըն թէլիլին վէ թապիլէրինին թէպշիւր էթտիլի մէզքիւր խապէր տօղրո՞ւ մը տըր, մագո՞ւլ մը տըր, գապիլ իւլ իճրա՞ մը տըր:

Պունըն պէօյլէ օլուպ օլմատըղընը թէտգիլ էթմէք հէր Ֆէրտին հազըլ վէ վազիֆէսի տիր: Ամմա թէֆթիշ էթմէյէրէք օլ միւթտէնին մէն- պաընը թահգիր վէ իսթիհա էթմէսի ճաիլ տէ- յիլ տիր: իմտի պիլ՝ եանի քահանալար, վար- դապետլէր, պատուելիլէր վէ անըն հազիգա- թընա ինանն աշխարհականլար պունը հէր քէ- սէ իլան էտէճէյիլ: Պունա «մարգոբսութիւն» տէյին, պունա «հաւատորսութիւն» տէյին, «մո- լուանդութիւն», տէյին, նէ տէրսէնիլ տէյին, պիզէք Ֆարգ էթմէք: Պիլտիլիմիլ միւթտէյի հէր քէսէ խապէր վէրմէք, եանի «Աւետարանը» վազ էթմէք պիզիմ մուգատտէս վազիֆէսիլ տիր:

Պու միւթտէտէ պիր հազիգաթ վէ գըյմէթ կէօրմէյէն անը րէտտ էթմէյէ ազատ տըր: Լա- քին պունա ինանըլ պաթէճրիպէ անըն գըյմէ- թինի կէօրէն տէ, անա կէօրէ եաշամաղա ազատ տըր: Ֆազաթ պունա ինանմագ ատէմի նէ փրօ- թէսթան էտէր, նէ Գաթօլիք էտէր, նէ Լուսա- Լուրչական, նէ Եպիսկոպոսական եափար: Քի- լիսէ թէշքիլաթը պաշգա պիր շէյ տիր: Ֆարգ- լը քիլիսէ թէշքիլաթլարը վար տըր: Հէր քէս իսթէտիլի եօլտա Ալլահընա իպատէթ էթմէյէ հուրր տըր: Ֆազաթ մէզքիւր միւթտէյէ ինա- նան հէր պիր Ֆէրտ Քրիսթիան տըր, վէ հէփ պիրիպիլէրինի պիրատէր թանըմալը տըր: Լաքին իպատէթ ուսուլլարը վէ իճրաաթ մէս- լէլէրի Ֆարգլը օլապիլիւր:

Պու ասրտա ուսուլլարը թէշքիւր էթմէք վէ յարանուանական Ֆարգլարա Ֆէլգիւլատէ է- հէմմիլէթ վէրմէք տէյիլ տիր ասլ լազըմ օլան շէյ: Օ՝ սանի վէ սալիս պիր շէյ տիր: Ասլ մէ- սէլէ Աւետարան տըր, Միւթտէ տիր:

Պիր քիմսէ պու խապէրէ ինանմագ եինէ տէ օնու պաշգալարա միւթտէ տէյու իլան էտէրսէ միւրայի տիր օ ատէմ: Էկէր քէնտիսի ինանմա- յարագ պունը քէնտիսի պիր գազանճ վասըթա- սը եափարսա գալպազան տըր օ ատէմ: Էկէր պունը թէֆթիշ էթմէսիլ, անը թահգիր էտէրսէ միւթթէրի տիր օ ատէմ: Քրիստոս պու Աւե- տարանը, պու միւթտէյի տիւնեանըն էօնիւնէ գօյմուլ տըր: Անը թէֆթիշ էտիլ՝ մահիլէթի- նէ վազըֆ օլմագ հէր քէսին վազիֆէսի տիր: իսթէր գապուլ էտէր, իսթէր րէտտ էտէր, պու տա հէր քէսին հիւրրիլէթի տիր: Վէ անըն հա- գիգաթ վէ գըյմէթինի պիլէն հէր քէս տէ անը իլան էտէճէք տիր: Քիմսէ անըն պու իմթիյա- ղընը թահտիւր էտէմէք:

Վէ շիմտի պիղ հէմ քէնտի նասիհաթճըլա-
րըմըզա հէմ տէ ճիւմլէ էրմէնի կէնճլէրիմիղէ
պու Աւետարանը, պու միւստէյի թագտիմ է-
տէրէք անլէրին պունը՝ ճիտտի վէ ֆէննի թէֆ-
թիշ վէ թամիգէ մատտէ էթմէլէրինի թալէպ
էտէրիղ: Պու միւստէ մագո՞ւլ մը, զապիլ իւլ
իճրա՞ մը, վէ գըյմէթլի՞ մի տիր:

Քրիսթիանըղըն իմ ի իւհիսինի, եա ա-
գաիտինի, Քրիստոսըն միւստէլէրինի, Քիթապ
ը Մուգատտէսին իւհամընը, քիլիսէլէրին մէ-
րասիմինի վէ սաիրէյի էլէ ալմագտան էվլէլ,
պույուրուըզ հէր շէյտէն էվլէլ պու Միւստէյի
ազլ փոթանըզտան կէշիւրինի: Պունը եափմագ-
տան, Քրիսթիանըզ վէ Քրիսթիանլար ալէյհին
տէ էսիպ եաղմանըն եախօտ եասագ գոմանըն
հիշ մանասը եօզ տըր:

Պու միւստէնին մէսէլէլէրինի սիղէ թէք-
րարէն թագտիմ էտէրիղ:

1. Ալլահ զա՞թ մը տըր տէյի՞լ մի տիր:
2. Ալլահ սէվէ՞ր մի, սէվմէ՞զ մի:
3. Ատէմ օլմագըզ Ալլահն զարըշմասընը
տէյէ՞ր մի, տէյմէ՞զ մի:
4. Ալլահ ատէմի արա՞ր մը, արամա՞ղ մը:
5. Քրիստոս ատէմիլին էն եիւքսէք իզհա՞-
րը մը, տէյի՞լ մի:
6. Սէն պու եօլու սընատը՞ն մը. սընամագ
իսթէմէ՞զ մի սին:

Յ. Գ. Գ.

ՆԵՐՔԻՆ ԱՌԱՔԵԼՈՒԹԻՒՆ

Պրն. Գր. Ա. Սարրաֆեան պու քէրէ ֆա-
րուստա քիլիսէ իսլահաթը մէսէլէսինտէն պահս
էտէրէքն պէօյլէ պիր իսլահաթըն սալթ մէճլիս
զարարլարը իլէ եախօտ քեաղըտ իւզէրինէ
զայտ օլունան փրօկրամլարլա իճրա օլունամա
յաճաղընը զիքը իլէ, անա հազըրըզ իշիւն ա-
լընմասը իճապ էտէն պազը ատըմլարը թատատ
էթմիշ տիր: Էզճիւմլէ, 1. Ներքին Առաքելու-
թիւն, եանի տախիլի թէպշիր ի պէշարէթ: 2.
Կրօնական շինիշ գրականութիւն, 3. Միւթէալ-
լէմ վէ մէզըիւր մագսէտ հազընտա գիտակից
եկեղեցականութիւն, 4. Կիրակնօրեայ վարժա-
րանլար, 5. Գուվլէթլի մինպէր, 6. Եկեղեցա-
սիրաց ընկերութիւնլար:

Պունլար զայէթ ամէլի վէ մագսէտէ մու-
վաֆըզ թափսիլէր տիրլէր: Պունլարտան հէ-
ման պիրինճիսինի էլէ ալալըմ:

«Ներքին առաքելութիւն» տէմէլէ պիղիմ

ճէմասթլարըմըզ արասընտա քրիսթիանըղըն
մէպտէլէրինէ մուվաֆըզ օլան հայաթըն թէր-
վիճինէ չալըշմագ անլաշըլըր: Պու կիւն միլլէ-
թիմիղ արասընտա նիշէլէր քրիսթիանըզա եա-
գըշմայան հայաթ եաշայօրլար, օնլարը եիւք-
սէք օլան ըուհանի հայաթ տալէթ էթմէք լա-
զըմ: Կէնճլէրիմիղ արասընտա Քրիսթիանըղըն
էսասի վէ ախլագի հազիգաթլարընա տաիր ի-
ման էքսիլմիշ տիր, հաթթա նիշէլէրինտէ տի-
նիմիղին հայաթի մէպտէլէրինէ գարշը պիր ա-
տալէթ վէ նէֆրէթ հիսսի ուլանմըշ օլուպ՝ հէր
օլուր օլմագ սըրատա անլէրէ հիւճիւմ էթմէք-
լիք մօտա հիւքմիւնէ կէշիյօր: Պու հալլար քի-
լիսէնին, եալընըզ պիր քիլիսէնին տէյիլ, իլլա
ճիւմլէ քրիսթիան քիլիսէլէրին թէմէլինի չիւ-
րիտիւյօրլար, սալթ քիլիսէնին ագաիտ վէ մէ-
րասիմինճէ իսլահաթ եափմագա գալըշմագ-
տան էվլէլ, տինի հայաթըմըզ հիւճիւմ էտէն
պու իլլէթ միգըօպլարընըն թէէսիրինի գըրըպ,
ըուհանի հայաթ գուվլէթլինի թէշվիք էթմէք
լազըմ տըր: Վէ իշթէ ներքին առաքելութիւնըն
վազիֆէսի պու տըր: Քեամիլլէրի տինիմիղին
թալէպ էթտիյի եիւքսէք հայաթը եաշամագա
թէշվիք էթմէլի վէ կէնճլէրի գայ էթմէքտէ օլ-
տըզլարը իմանը եէնի պիր նուրտա կէօսթէրիպ
անլէրին տէրուհինտէ օլ հազիգաթլարա տօղ-
րու պիր շէվգ ուլանտըրմալը տըր: Կէնճլիք
միւստէթի իման վէ ագաիտի թագէլէմէք միւստ
տէթի տիր: Ատէմ՝ չօճուգըլուգտա վալիտէյնի-
նին վէ շէպապէթինտէ մուալլիմլէրինին իման
վէ իթիգատընը թագլիտ էթմէք սուրէթիլլէ եա
շար, լաքին կէնճլիքտէ պու հուտուտը կէշիպ՝
հազիգաթը քէնտի ֆիքրի իլէ կէօրմէք վէ հա-
յաթը քէնտի սէշտիյի եօլտա եաշամագ իսթէր:
Իշթէ կէնճլէրիմիղ հայաթըն պու մէնգիլինտէ
տիրլէր: Լաքին պու ինգիլապ ազընթըսընտան
էօյլէ սիւրիւքլէնիյօրլար քի չու եըզըպ կիթ-
մէքտէ օլուգըլարը իման վէ իթիգատաթ եէշ-
րինէ տահա էյիսինի պինա էթմէյէ վազթլարը
եօզ տըր: Տիւշիւնմէյօրլար քի պու կիւն թէրք
էթտիլլէրի իման վէ ագաիտ պիր թագըմ էսա-
սի մէպտէլէր հազընտա քէնտի էճուատլարը-
նըն թէրթիպ էթտիյի Փօրմիլլէր տիր: Պու
կիւն քէնտիլէրին իշի պու Փօրմիլլէր իլէ պէ-
րապէր օլ մէպտէլէրի եըզըպ խարապ էթմէք
տէյիլ, իլլա օլ մէպտէլէրի քէնտիլէրին նօզ-
թա ի նազարընտան վէ քէնտիլէրէ ներշնչում
վէլէճէք սուրէթտէ թարիֆ էթմէք տիր:

Կէնճլիյին պու ինգիլապ զէմանընտա ան-

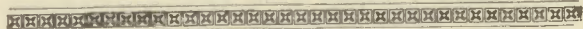
լէրին կէօզ գըզկընլըզը իւէ մուսմէլէ էթմէլէ-
րի թապիի տիր. լաքին քիլիսէնին տէ վազիֆէ-
սի հաքիմանէ պիր եօլտա կէնճլէրի հազիգաթա
վէ բուհանի հայաթա իրչատ էթմէլէ տիր: Իշ-
թէ արամըզտա պու էքսիք տիր, վէ Պրն. Սար-
րաֆեան փէք միւնասիպէթ իւզրէ միւլէթիմի-
զին նազար Ը տիգզաթընը պու ճիհէթէ տալէթ
էթմէլէ տիր:

Հայ Աւետարանական քիլիսէլէր պու պէօ-
յիւք վազիֆէլէրինէ ույանմը օլարագ անը իճ-
րա էթմէլէ իւզրէ Հայ Աւետարանական Ընկե-
րակցութիւնը թէշքիլ էթմիւլէր, վէ Վեր. Մ.
Կ. Փափաղեանը իւմիւմի պիր միւլէլէր մա-
գամընտա իւլէմէլէ իշիւն տալէթ էթմիւլ տիր-
լէր: Միւմաիլէյհ քիլիսէլէրիմիզի զիյարէթ է-
տէրէք անլէրի Աւետարանական Իսնէ էթմէ-
յէ թէշլիլէ տէճէլէ իսէ տէ տահա պէօյիւք վա-
զիֆէսի ճէմասաթլարըմըզը բուհանի հայաթա
սէվզ էթմէլէ տիր:

Պու կիւն Լուսաւորչական քիլիսէ տախի
պու վազիֆէնին էհէմմիյէթինի հիսս էտէրէք
քէնտինին էն մուգթէտիր վէ բուհանի հայաթ-
տա ճէմասաթ իրչատ էտէպիլէն պիր գաչ առէմ
լէրինի քէօյտէն քէօյէ վէ շէհրտէն շէհրէ կիտէ-
րէք կէնճլէրի վէ քեամիլլէրի բուհանի հայաթա
սէվզ էթմէլէրիյէ թային էյլէսէ վէ հէփ պուլն-
լար յարանուանական միւլէմաթլէլէրտէն վէ
փարթի սաիգէլէրինտէն ազատ օլարագ, սալթ
ճէմասաթլարը Ինճիլին վէրէճէլի բուհանի հա-
յաթա իրչատ էթմէլէ, օլ զէման պու կիպի
նեքքին առաքելութիւն միւլէթիմիզէ նէ գատար
ազիմ պիր պէրէքէթ օլաճագ իտի:

Պու կիւն միւլէթիմիզին հէր սընֆընա վէ
գաղթականլարըն ճիւլլէսինէ լազըմ օլան պու
կիպի պաշտօնեալարըն սատըղանէ խըտմէթ էթ
մէլէրի տիր:

Յ. Գ. Գ.

Սօն խաթաթիսթիքէ կէօրէ (1926տա) Մ.
Ամէրիգատա Գաթօլիքլէրին սալըսը 18,605,000
տիր: Օն սէնէ գարֆընտա 2,800,000 գատար ի-
լալէ վար տըր: Փրօթէսթանթ Փըրզալարտան
էն պէօյիւլիւ Վաֆթիգճիլէր օլուպ պուլնլար
8,440,000 նուֆուս տըրլար: Օն սէնէ գարֆըն-
տա պուլնլարա իլալէ 1,300,000 գատար օլմուլ
տըր: Մէթօտիսթլէր 8,300,000 գատար օլուպ,
օն սէնէտէ իլալէ 900,000 գատար օլմուլ տըր:

ՐՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ

ԷՆՏԻՇԷ ԷԹՄԷՅԻՆԻՉ

Հայաթըմըզն պէլլի պիր գըմընը պիզիմ
իշիւն պարը կիրան էտէն շէյ էնտիշէլէրիմիզ
տիր: Ճագիր իզ էնտիշէ էտէրիզ, զէնկին օլու-
րըզ էնտիշէ էտէրիզ: Պիզի սէվմէյէնլէրին եիւ-
զիւնտէն էնտիշէ էտէր իզ, սէվտիքլէրիմիզին
տիւլար օլտըզը ահվալտան տօրայը էնտիշէ է-
տէր իզ: Մուվաֆֆազ օլմայըզ էնտիշէ էտէր
իզ, մուվաֆֆազ օլուրըզ, էլէ կէշիւրտիյիմիզի
հըֆզ էտէպիլմէլէ իշիւն էնտիշէ էտէր իզ:

Պու էնտիշէլէր իսէ պիզի չիւրիւտիւր: Սըհ
հէթիմիզէ տօգուլուր, սաստէթիմիզի պօզար,
հէմ պիզէ, հէմ էթրաֆըմըզտա օլանլարա գի-
յան վէրիւր:

Էֆէնտիմիզ պիզէ «էնտիշէ էթմէյինիզ»
տէտի վէ միւլէրիւրէն թէնպիւհ էթտի քի էն-
տիշէ էթմէյէլիմ: Պու նա՞սըլ օլապիլլըր:

Էվլէլա տէրիսթըր էտէլիմ քի, նիշէ տէ-
ֆա էնտիշէլէրիմիզ չիմտիքի ահվալ իշիւն տէ-
յիլ տէ մազըտա վուզու պուլմուլ վէ եա միւս-
թագպէլտէ վուզուլ միւլէթմէլ օլան ահվալ ի-
շիւն տիր: «Պէլլի եարըն ֆիւլան պիր պէրէ-
քէթտէն մահրում օլաճաղըմ,» «Պէլլի ուղադ-
տա օլան պիր սէվկիւլիւմ խասթա օլաճագ
տըր» տէր իզ: Միւլթագպէլտէ օլմասը իհթիւ-
մալ օլան հալլար իշիւն պու կիւն նիշլէն էն-
տիշէ էտէճէլիզ. պէլլի օլ շէյ վազը օլուր,
պէլլի տէ օլմազ: Վուզու պուլմաղտան օլ խու-
սուստա էնտիշէնին լուզումը եօզ տըր: Եարը-
նըն տէրտի քէնիսինէ քեաֆի տիր: Պու կիւնտէ
եաշա: Մաղըլ տա կէրի կէթիւրէմէզսին:

Սանիէն, էնտիշէ էքսէրիյէ իհթիւմալ օլան
թէհլիքէյէ եօլ պուլմաղ, անճագ օլ իհթիւմալը
ֆիքրին էօնիւնտէ սագլալարագ հիսսիյաթընը
թահրիք էտէր, եանի ալէլումում էնտիշէնին
ամէլի պիր ֆաիտէսի եօզ տըր: էնտիշէ իլէ
թէհլիքէ կէշմէլ: Իմտի ֆաիտէսիզ օլան պիր
ահվալա մէյտան վէրմէ: Իհթիւմալ օլան պիր
թէհլիքէ իշիւն եօլ տիւլիւնմէք էնտիշէ տէ-
յիլ, իհթիյաթ տըր: Իհթիյաթլը պուլուլն, ամ-
մա էնտիշէ էթմէլէ: Մաղըտան տէրս էօյրէն, ամ-
մա էնտիշէ էթմէլէ:

Սալիսէն, Տէրիսթըր էյլէ քի միւսթագպէ-
լին անախթարը եալընըզ սէնին էլինտէ տէյիլ
տիր: Պու կիւնքի հայաթընը թահլիլ էթմէն,
նէ՛ չօզ հալլար կէօրէճէքսին քի անլէր սէնին

թէտալիր վէ իրատէթինտէն խարիճ օլան գուլ-վէթէրին թէհսիրի ալթընտա վուզու պուլու-յօր: Պու կիւնտէն սէն եարընըն ճիւմլէ անվա-լինի իտարէ հտէմէզսին: Օլ թէհսիրլէր զու-հուր էթտիքճէ օնլար իլէ օղրաշմայը էօյրէն, անլէրին վազթընս պէքլէ:

Բապիէն, Տէրխաթըր էթ քի հայաթըմըզա Ալլահ իշթիրաք էտիյօր: Օ պիզէ եարտըմ էթ-մէք վէ պիզի մուվաֆֆազ գըլմազ իշին հա-յաթըմըզա իշթիրաք էտէր: Օ սէվէն տիր. վէ մուհապպէթի իլէ պիզի խայրը օլան թարիդ-լէրէ սէվէ էտէր: «Բապա Չօպանըմ տըր, պիր չէյէ միւհթամ օլմամ» տէյէպիլէն պիր քէմսէ էնտիշէ էթմէզ: Ալլահ հազգընտա վէ Ալլահ ի-տարէսի հազգընտա տօղրու թէսսավվուր թաշը-յան քիմսէ էնտիշէ էթմէզ:

Խամիսէն, Լայէմութլուզա ինանան էնտիշէ էթմէզ: Հայաթ սալթ պու տիւնեայա աիտ տէ-յիլ վէ մէվճուտիյէթիմիլ չու ճէսէտի հայաթ-լէ թահտիտ էտիլմիշ տէյիլ տիր: Պիր մէլէքիւ-թէ աիտ իլ քի, օնուն հուտուտը կէօրիւնմէզ ալէմէ կէչէր: Պուրտա իթմամ օլունմայան թէս պիրլէրին իքմալ օլաճազ տաիւրէսի վար, պուր տա իզնա օլունմայան հասրէթլէրին իզնա օ-լաճազը պիր ալէմ վար տըր:

«Գալպինիլ միւզթարիպ օլմասըն Փէտէրի-մին խանէսինտէ չօզ գօնազլար վար տըր»:

ՊԻՐ ՏԷ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԸ ՏԻՆԼԷՅԷԼԻՄ

1909տէ, Ատանա հէվալիսի գըթալընտան տէրհալ սօնրա Ներսէս եպիսկոպոս Դանիշլեան օլ էհալիյէ խիթապէն պազը չէյլէր եազմը ի-տի: Աթիտէքի Փըզրէ անըն քէլմալարընտան միւզթէպէս տիր:

«Էյ էրմէնի ճէմաաթը, պու կիւնքի ալա միւ թէլաալարըն, պասիրէթ վէ արզուլարըն՝ մէ-յուսիյէթ պիլմէզ զայրէթինլէ պիրլէչէրէք, եա ըընքի մուվաֆֆազիյէթինի թէհմին էտէճէք-լէր տիր:

Տուա, իւմիտ վէ սապընլէ, էյիլմէք պիլ-մէզ իրատէթինի պիրլէչտիր, իշթէ օլ զէման պիր ատէմ հալինտէ, պիր էրմէնի հալինտէ, վէ պիր միլլէթ հալինտէ եաշամաղա լայըզ օլա-ճազսըն:

Էրմէնիյի սէվ, նէ կուսակցութիւնտէն օ-լուրտա օլսուն, նէ մէզհէպտէն օլուրտա օլսուն, քեաֆի տիր քի այնի միլլէթին էվլատը տըր: Այնի զուլմ աթէշիլլէ գալրուլմուշ՝ եանմըշ,

այնի քէտէրի հիսս էտէր, այնի արզու վէ իւ-միտլէրլէ եարալը գալպի չարփար:

Սէնին իշին հիշ պիր չէյ էքսիք տէյիլ տիր, տօղուշտան վէ թապիաթտան իշ կիւզար-լըզ րուհունա մալիքսին, թէրազըր էթմէքլի-յին հէփ խասսիյէթ վէ գապիլիյէթլէրինէ մա-լիք սին, սէն եօրուլմազ պիլմէզ չալըչալէլը-ղընլա մէվզի թուլապիլիլ վէ փարա սահիպի օլապիլիլսին, սէնին իշին հիշ պիր չէյ էքսիք տէյիլ, հիշ պիր չէյէ իհթիյաճըն եօզ:

Ախ, լաքին տէհրլէրտէն պէրու պիր էք-սիյին վար, պիր գուլվէթէ քի Փէրտլէրին հա-յաթընըն սինիլի տիր, միլլէթ վէ նէսլիյին վարըզ գուլվէթի, օլ գուլվէթ քի, անըն ի-շին սէնին չօզ պէլա կէօրմիւշ չէհիտ քիլիսէն քէնտի գանլը քէմէրլէրի ալթընտա տաիմա «Ազգիս Հայոց՝ սէր, միւլթիւն» տէյու տուա էթմիշ տիր: Իշթէ պու մուհապպէթ, պու իթ-թիհատ սէնտէ էքսիք տիր:

Պարպար տէհրլէրին սէրթ վէ աղըր տար-պէլէրինտէն գօրգմա վէ մէյուս օլմա, աթէշ վէ գըլըճ սէնի գօրգուլթմասընլար: Անլէր տաիմա սէնին վարըղընը փարէ փարչա էթմէյէ թէհ-տիտ էթմիւշլէր, էօմրիւնիւ եօզ էթմէք, վէ գօր-գու պիլմէզ ճէսուր րուհունու էզմէք իսթէմիշ-լէր, ճիւսինէ աիտ ախլազըն մէթին պինասընը եէր իլէ եէքսան էթմէք էմէլինտէ օլմուշլար տըր: Լաքին գօրգմա, ասլա հիշ ասլա գօրգմա: Քեաֆի տիր քի վարըղընը օլ պինասը, մու-հապպէթ վէ իւմիտլէ եօղրուլմուշ քէրէսթէտէն օլսուն:

Անը նէ սէմանըն ըիւզկեար վէ Փուրթուճա-լարը, նէ տէ զէմինտէքի գուլմուն միւտհիշ սէլ-լէրի թէլէֆ էտէպիլիլ: Չիրա օ մուզնի վէ գուլ վէթի իմանըն գաիմ վէ հարէքէթսիլ գայասը իւզէրինտէ թէհսիս օլունմուշ վէ քէնտի էպէ-տի թէմէլլէրինի գօմուշ տուր:»

ՍԵՂԻՐԱԿ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

Պունտան էվվէլ իքի Ձէփլին տահա օգիա-նօսը սալիմէն կէշմիւշլէր իտի, պիրի Ինկիլիզ Ձէփլինի R34, տիկէրի Ալման Ձէփլինի ZR3: Պու սօնրաքի հարպտան սօնրա Ամէրիգա-լըլարըն էլինէ կէշմիւշ օլուպ՝ իսմինի Լօս Անկէ-լըսա թահվիլ էթտիլէր: Լաքին պու իքի՝ հավա հարպ սէֆինէսի օլուպ, Կրաֆ Ձէփլին իսէ թի-ճարէթ սէֆինէսի տիր վէ տիկէրլէրտէն պէօ-յիւք վէ սէրի իւլ հարաքէ տիր:

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ

ՄԻՒԼԻ ՆԱՆՔԵՕՐԼԻԻՔ

Զօդ տէֆա պիղ Հայկար սիյասի ճէհալէթ վէ միւլի նանքէօրլիւք իլէ իթհամ օլունուր ըզ: Լաքին պաշգա միլլէթլէրին թարիխին միլթալաա էտէր իսէք պիղիմ գուսուրլար սըֆըր դալըր, չու ֆարգ իլէ քի օնլար միւլի հիւքիւմէթ վէ իտարէյէ մալիք տիւրլէր վէ գուսուրլարը էօրթիւլիւք, պիղիմ ճահիլլիլիմիզ պիղի տահա զիյատէ խարապիլէթէ կէօթիւրիւք:

Ալէլիսուսուս եիւզ սէնէտէն պէրրու իսթիգլալիլէթէ վէ վաթանա մալիք օլան Եոնանլարըն կէշմիշ սէքիզ սէնէլիք թարիխին տիւշիւնիւր իսէք սիյասի ճէհալէթ վէ նանքէօրլիւլիւն էն պէլլի միսալընը կէօրիւր իզ: 1920տէ սայքի իթթիֆազ իլէ Վէնիզէլօսը ըէտտ էտէն միլլէթ 1928տէ իթթիֆազ իլէ օնու հիւքիւմէթէ չաղըրըյօր: Սէքիզ սէնէ էվլէլէի տիւանէլիլի թա միւր էթմէյէ չալըըյօր, ամմա նէտէն սօնրա:

Էյէր օ վազթ, օ միլլէթ ճահիլ վէ ճահիլ օլտուղու գատար նանքէօր օլմասա իտի, չիմտի իզմիւր, էտիւրնէ, Մարմարա գըլըլմըրը, Չանազ Գալէնին Ասիա վէ էվրօփա գըլըլարընըն պէօյիւք գըսմը, պէլլի տէ Սթանպօլ Եոնանլարըն էլինտէ օլուր իտի: Թիւրքիա պու կիւն տիւնէալա գարըր մաղըրուրլանարազ հէր պիւրինէ արգա կէօսթէրէճէք եէրտէ՝ էվրօփա գօնթօրը ալ թընտա էմին վէ սալիմ պիւր եէր օլուր իտի: Շարգ մէսէլէսի էսքի հիյալէթի իլէ էվրօփանըն գարընընտա տուրմազ իտի:

1920տէ՝ Եոնանլարի Միլթէֆիզլէրին պիւր ազասը օլուպ Վէնիզէլօս չարգ մէսէլէլէրինտէ էն պէօյիւք նուֆուզա մալիք: Իթալիա վէ Բուսիա եօրղուն տարմատաղըն, Թիւրք տիզլէրի իւզէրինէ կէլմիշ, Ինկիլիզ տօնանմասը Սթանպօլտա, Ֆրանսա օրտուսու Կիլիկիատա, Իթալիա իսէ ճէնուպի Անատօլտա իտի: Եոնան օրտուսու իսէ թէճրիւպէքեար ճէնէրալար իտարէսինտէ Իզմիւր հէվալիսինէ եէրլէշմիշ իտի: Պիլմէմ նէ սէվտա իլէ Եոնանլար սու կէշէքքէն աթ տէյիշտիլէր, պիւր գուրու հիսսիյաթա մաղըլալ օլարազ՝ պիւր կիւնտէ Վէնիզէլօսը տըլարը աթըլա եէրինէ Գօսթանթինի կէթիւրտիլէր: Օ կիւնտէ Բուլլարըն վէ Հայկարըն էօլիւմ իլամը եաղըլտը: Գօսթանթին Ալաման իմփէրաթօրընըն էնիշտէսի օլուպ՝ Ֆրանսըլ ասքէրինէ աշրդտան սիլազ չէքմիշ, Ալաման թահթ էլ պահրլարրնտ սիլիէր օլուպ՝ կազ վէ մուհիմ-

մաթ վէրմիշ, միլթէֆիզլէրին աշըգտան տիւշմէնի իտի: Ինկիլթէրա, Ֆրանսա, Իթալիա արթըզ օնու թութուպ եարտըմ էտէմէզ իտիլէր, պիւր թարաֆտան օնլար թէրք էթտիլէր, տիկէր թարաֆտան Գօսթանթին օրտուտան Վէնիզէլօս զէմանընըն միւլէրէպ մուգթէտիւր ճէնէրալարընը չըգարըպ՝ եէրինէ իշէ եարամազ ատէմիլէր կէթիւրտի: Տօսթլարտան մահրում օլուպ, ատալէթ վէ հասէտ իլէ իհաթա օլունտու, էնճամ օ միւլէլիլէշ վէ գարմազալընը հալտէ օրտուըն մանէվիլէթի գըրըլըպ՝ մահվ օլտու, վէ միւլի չէթէլէրի էօնիւնտէն 200 պին քիշի թալչանլար կիպի գաշտըլար: Հիշ պիւր էհալի քէնտի ըէյի իլէ վաթանընա գարըն պու գատար խըյանէթ էթմէմիշ տիւր: Գօսթանթին տէյիլ եալընըզ քէնտի վաթանընա էն մուզիւր օլմուշ, իլա թարիի սահիֆէլէրինին գալտ էթտիլի էն միւլէլիք, էն սիյազ պիւր փատիշահ օլտու: Քէնտի միլլէթինէ նէ գատար մուզիւր օլտու իսէ տիւլմէնլէրինէ օ գատար ֆա իտէլի օլտու: Շարգ Բիւզանդական իմփէրաթօր լուղունու մահվ էտէնլէրին զիւրիլէթի, չիմտի եէնիտէն վէ գըսմէն թէշքիլ օլունմազտա օլան Բիւզանդիոն իմփէրաթօրլուղունու տա պօզ մազըլըա մուվաֆֆազ օլտուլար:

Սթանպօլ Եոնանլարըն էլինէ կէշէճէյինէ տալիւ հէր պիւր իշարէթ վար իտի: Չաթալճալա վէ էթրաֆ տէնիզլէրէ հիւքմ էտէն Եոնան օրտուսու վէ տօնանմասը Սթանպօլ տալիլ թէհտիտ ալթընտա սազլալաճազ իտի: Թա քի էլլէրինէ կէշսին: Նազըն թարիխին էն ահմազ, էն մուզիւր իքի վազաասընըն պիւրի Վէնիզէլօսըն տիւլմէսի, օլ պիւրի իսէ էվլէլէի հարպտա Պուլղարլարըն մուհարէպէ իշինտէ էտիւրնէյի վէ տիւլմէն ճէպհէսին թէրք էտիպ՝ սիլահ արգատաշլարը օլան Սըրպլարըն իւզէրինէ հիւճմ էթմէսի իտի: Պուլղարլար Գալալա, Սէրէզ, Տրամա, Եէնիճէ, էտիւրնէ, Գըրգ Քիլիսէ, Լիւլէ Պուրկազ կիպի թա Չաթալճալա գատար կիւլէ միւնպիլթ արազիլէրտէն վէ լիմանլարտան մահրում օլտուլար: Հարպ ը ումուլիլէ զէմին հաղըրլարըլար, չիւնքի Գրալ Ֆէրտինանտ Ավըսթրիալ իտի, չիւնքի էհալի սիյասի պասիլէթ վէ հեռատեսիլքտէն մահրում իտիլէր:

Իշթէ պու 1920 համազաթը սէպէպիւնտէն տիւր քի միլթէֆիզլէր Եոնանը թէրք էթտիլէր, հաթթա Թիւրքէ եարտըմ էթտիլէր: Նէթի ճէսինտէ Սէվըր ահտնամէսի եըրթըլտը: Էրմէնի միլլէթի էն փէրուշան հալէ տիւլտիւ, պիւր պու-

չուզ միլիոն Ռուսլար եերլերինտէն եուրտլա-
րընտան թարտ օլտուլար: Հայաստան, Ուելսը-
նըն հուտուտլարը, սուլա տիւշտիւ վէ պու կիւն
օ համազաթըն նէթիւնէսինի չէթիյօրըզ:

Եունան թարիխինտէքի պու նանքէօրլիւք վէ
համազաթ իւք տէֆասը տէյիլ տիր: Քրիստոս-
տան էվվէլ պէշինճի ասրտա, Միլթիատիս իս-
մինտէ պիր ճէնէրալլարը օրտուկուն պաշընա
կէչիպ Եունան միլլէթինի օ վազըթ Աճէմ հիւ-
ճիւմիւնտէն վէ պէօյիւք պիր աֆէթտէն խէլաս
էյլէմիւ իտի: Էվվէլա պէօյիւք շէրէֆէր իւն
ալլըշլատըլար, լաքին սօնրա նանքէօրլիւք իւն
անը իթհամ էտիպ՝ հապսա գօյտուլար վէ օրա-
տա վէֆաթ էյլէտի: Եիմտի իսէ Միլթիատիս
Եունան թարիխինտէն էն շէճի վէ էն շէրէֆիլ
պիր շախսը սայլըլըր:

Եինէ օ զէմանլարտա Արիսթիտիս նամ ճէ-
նէրալ, պէօյիւք շէճաթլար էյլէմիւք վէ վա-
թանը գուրթարմըլ իտի: Օնա ատիլ Արիսթի-
տիս թէմիլէ էտէրլէր իտի: Սօնրատան էհալի-
նին ըէյի իւն սիւրկիւնէ հօլլանըլտը վէ կիտէր
իքէն «Եա Րապպ վաթանըմ մուհաֆազա էյլէ
քի պանա միւհթաճ օլմասըն» տէյու տուա էյ-
լէտի: Հազիգաթէն սօնրա Արիսթիտիսէ միւհ-
թաճ օլտուլար վէ կէրի չաղըրըպ տիւշմէնէ
գարշը հարպ էթտիրտիլէր վէ գազանտը:

Քրիստոստան 480 սէնէ էվվէլ Աճէմ տօնան
մասը Եունանիսթանա հիւճմ էյլէտի: Թէմիս-
թօզէս նամ ամիրալ տիւշմէն տօնանմասընը
մահվ էտիպ՝ Եունանիսթանը գուրթարտը, լա-
քին եինէ իֆթիրալար իւն միլլէթի օնու էօլիւ-
մէ հիւքմ էյլէտի: Թէմիսթօզէս գաշըպ Աճէմ
իատիշահը Արտաշէսէ իլթիճա էյլէտի վէ սէօզ
վէրտի քի Աճէմ օրտուկու իւն պիրլէշիպ վա-
թանընտան ինթիգամ ալաճազ տըր: Լաքին Եու-
նան գարշը հարպ զէմանը կէլտիքտէ վաթա-
նընա գարշը սիլահ չէքմէյիպ քէնտի քէնտինի
զէհիւրլէտի վէ թէլէֆ օլտու:

Փոկիոն իսմինտէ պիր ճէնէրալ քէզալիք
վաթանընա պէօյիւք խըզմէթլէր իճրա էյլէմիւք
իտի: Պէօյիւք իսքէնտէրին վէֆաթընտան սօն-
րա քէնտինի Մաքէտօնիա հիւքիւմէթինին տօս-
թու տէյու իթհամ էյլէտիլէր, չիւնքի Մաքէ-
տօնիայա գարշը իսեան էթմէք վէ սիլահ չէքմէք
տօղրու տէյիլ տիր. եթէք գատար գուվվէ-
թիմիլ հօզ տէյու ինանըր իտի: Էնճամ մահքէ-
մէյէ չէքիլտի վէ զէհիւր իշիրիլէրէք գաթլ էտիլ
տի: Փօկիոն իսթէսէ գաշապիլիլ իտի. լաքին
էվլատլարընա վաթիլէթ էթտի քի Եունանիս-

թանա գարշը սիլահ չէքմէսինէր վէ «Հէր նէ
տէ օլա միլլէթիմին մահքէմէսինէ ըազի օլ-
մալը իմ» տէր իտի:

Սօգրատ կիպի պիր Ֆէյլէսօֆ վէ եիւքսէք
ախազիլէթ խօճասը օլան պիր գաթը եինէ Եու-
նանլար զէհիւր իշիրիպ էօլտիւրտիլէր:

Սէքիլ յէնէտէն պէրու թէրք օլունմուշ վա-
թանընտան ուզազլաշտըրըմըլ վէ նահազգ եէր
տէ լանէթ օգունմուշ օլան վէնիգէլօսըն ալտէ-
թի վէ չիմտիքի ֆիւթիւհաթը, Եունան նան-
քէօրլիւքիւնին ատի պիր թէքէրիւրիւ տիւր:
Ալլահ վէրէ տէ շու դայէթ կիւճէշմիւ օլան վա
զիֆէյի տէվամ էտէր իքէն ախէր պիր նանքէօր-
լիւք գուրպան կիթմէյէ իտի:

Վէնիգէլօս հալ ը հազըրտա եաշայան սի-
յասիյուն իշինտէ էն տուրէնտիլ վէ ազըլըլա-
րընտան սայլըլօր: Օնու տիւնեա թագտիր էթ-
միլ տիր: Ուֆազ վէ գաիֆ պիր մէմլէքէթտէն
պէօյիւք պիր Եունանիսթան եափան պու գաթը
անճազ քէնտի միլլէթի թագտիր էթմէտի, վէ
էն աշըպ պիր նանքէօրլիւք իւն անա մուզապէ-
լէ էյլէտի: Եիմտի իսէ էթրաֆտա պօյիւք պիր
իթալիա, կէնիլ պիր Եուկօ-Սլալիա վէ եէնի-
տէն թէշքիլ օլմուշ պիր թիւրքիա վար տըր:
Կիւճիլէք օն գաթլանմըլ տըր: Պազալմ օնըն
զէքիասը նէրէյէ եէթիւշէճէք տիր:

Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

ԱՐԺԵՆԹԻՆ ՀԱԳԳԸՆՏԱ ՄԱԼԻԻՄԱԹ

Ա.

Արժէնթինէ կէլմէգտէն, հէմ տախի կէլ-
տիքտէն սօնրա փէք չօզ տօսթլար պուրա ահ-
վալի հազգընտա մալիւմաթ իսթէտիլէր իսէ տէ
կէրէք վազթըմըն ատէմի միւսաատէսինտէն կէ
րէքսէ տահա եէնի կէլմիլ պիրիսինին լաիգ ի
վէճ իւզրէ մալիւմաթ վէրէմէզ օլտըլը էֆ-
քեարըլա պաղըլարընա ճիւզի հէմ նազըս մա-
լիւմաթ վէրմիլ իտիմ: Պու քէրէք օլապիլտիլի
գատար էսասի վէ ըէսմի մալիւմաթ իճմալ էթ-
միլ օլարազ Րահնիւմանըն գարիյունընա թագ-
տիմ էտէրիմ:

Շու մալիւմ տիր քի Միլլէթիմիլին հիւ-
րէթ էտէպիլէճէյի աշըպ գափուլարտան պիրի-
սի Հայաստան, տիկէրլէրի Արժէնթին վէ Պրա-
զիլիա տըր: Հայաստան հազգընտա կէրէք Հա-
յաստան, կէրէք Ամէրիգաի չիմալի վէ սաիրէ
մահալ զազէթալարը չօզ չօզ մալիւմաթ վէրմէք

տէ տիրելէ՝ լաքին պու թարաֆլար իջին զա-
ղէթալարտա չօզ եազըմատըղընտան Արժէն-
թին իջին «Եապանիլէր, ատէմ եէյէնլէր արա-
սընա կիտիպ նէ եափանադսընը» տէյէն միւ-
թէալլիմլէրիմիզ պուլունմուշ տըր: Աճէպա մէզ
քիւր էֆէնտիլէրտէն պիւրիսի պիւր սաաթ իջին
Պուէնոս Այրէսէ եա Պրազիլիանըն Բիօ Եանէյ-
րօ չէհրինէ կիրսէ Իսթանպուլտա, Աթինատա
մը, Եօզ իսէ Փարիզին էն կիւզէլ մահալինտէ
մի պուլունույօր իտիյինի զանն էտէճէք տիր:
Իսթանպուլը, Աթինա վէ Փարիզի պիլիւրիմ, լա-
քին պուրասը իշ, սէրվէթ, թանգիֆաթ, թան-
զիմաթ, պէօյիւքլիւք, սանաաթ վէ թիճարէթ
նօզթա ի նազարընտան անճազ փարիզ իլէ մու-
զալէսէ օլունապիլիւր, տիկէրլէրի իսէ լուղէ-
թին թաթմ մանասըյա կէօլէտէ գալըր:

Ա. Խտարէ ի Հիւֆիւմէք Արժէնթին Ամէ-
րիգաի չիմալիտէն սօնրա քէչֆ էտիւմիշ վէ
Փարգլը Խտարէլէր թահթընտա պուլունմուշ ի-
սէ տէ սօնրալարը 1806 սէնէսինէ գատար Իս-
փանիա հիւքիւմէթի Խտարէսինտէ գալմըշ, լա-
քին Սան Մարթին վէ սաիր ճէսուր ճէնէրալլա-
ըն զայրէթի վէ Ինկիլիզլէրին ճէնէրալ Պրէս-
ֆըրթըն, պատէհու 1807տէ կէլէն ճէնէրալ
Հիւսթիլազըն մուսվէնէթիլլէ աղատլըղը էլ-
տէ էթմիշ, Միւթթէհիտէյի Ամէրիգանըն օլ-
տըղը կիպի 14 Միւթթէհիտ Վիլայէթլէրտէն
միւթէչէքքիլ աղատ հիւքիւմէթ վէ 10 տօղրու-
տան փաթիթաթտան իտարէ օլունան վիլայէթ-
լէրտէն իպարէթ միւթթէհիտ պիւր հիւքիւմէթ
օլարազ՝ ալթը սէնէ միւտտէթլէ էքսէրիյէթ թա-
րաֆընտան ըէյ գազանարազ թային օլունան
ըէիս ի ճիւմհուր թարաֆընտան իտարէ օլունան
2,987,353 միւրապպա քիլօմէթրօ եախօտ
1,080,900 միւրապպա միլ արազիսի վէ 12 մի-
լիօն սէքէնէսի օլան պիւր մէմլէքէթ տիր:

Արազիի սաթհիյէսի նօզթա ի նազարընտան
թաթպիզի էվրօփայը թէչքիլ էտէն մէմլէքէթ-
լէրտէն Բուսիա, Նօրվէճ վէ Իսվէնտէն մատա
տիկէրլէրինինքինտէն 200,000 Մ. Քիւ. զիյատէ
տիր: Եանի էվրօփանըն 2,794,790 Ք. Մէթրօ
միւրապպա արազիսի վէ 265,923,850 սէքէնէ-
սի վար, հէր Մ. Ք. յէ 95 նուֆուզ, Արժէնթինին
իսէ հէր Մ. Ք. յէ տէօրթ նուֆուզ իսապէթ է-
տիյօր, պու սէպէպէ պինաէն մուհաճիլլէր ի-
ջին փէք չօզ եէր վար վէ գափու աչըզ տըր:

Բ. Իզլիմի.— Թուէն 21,45տէն 55,18 վէ
արգէն 53,38տէն 73,25 տէրէճէտէ եանի ճօղ-
րաֆիաճա մէվզըր չիմալտան ճէնուպա գատար

2,276 միլ եա տա պիզիմ անլայըըմըզճա 690
սաաթլըզ ուզուն մէսաֆէսի պուլունտըղընտան
իւշ տէրէճէ ի հէրարէթ թահթընտա տըր: Ազ
պիւր գըսմ Միւթթէգա ի Հարրէ (Այրեցեալ),
պէօյիւք գըսմ Միւթթէտիլ (Բարեխառն), քիւ-
չիւք պիւր գըսմ տաիսի միւնճէմիտէ (Սառուց-
եալ) տիւշէր քի Հայաստանըն էն սօղուզ, Թիւր
քիւնըն միւթթէտիլ վէ Սիւրիանըն, Մըսըն էն
սըճազ հալասը պուրատա մէվճուտ տըր: Ճէ-
նուպտա սօղուզ՝ վասաթ Սանթիկրատ 10-14,
մէրքէգտէ 15-20, չիմալտա, 20-22 օլտըղը միւ-
թէխասիլլէր թարաֆընտան հիսապ էտիւմիշ
տիր:

Գ. Մահուլաթ.— Մահուլաթ նօզթա ի
նազարընտան Արժէնթինի միւթթէխասիլլէր
տէօրթ գըսմա թազսիմ էթմիլլէր, Շիմալի
գըսմ վէ զարպի, եանի Ասմա մէմլէքէթի, մէր-
քէզի գըսմ վէ Փաթաղօնիա եանի հայվանաթ
մէմլէքէթի:

Շիմալի գըսմ.— Շէհրլէրի Թուգուման,
Սալթա, Սանթիազ, տէլ էսթէրօ, Գօրիէնթէս,
Միսիօն, Չագօ, Ֆօրմօզա վէ Լօս Անտէս օլուպ,
օրմանլարը, տէրէլէրի, չէքէր գամըը 350,000
թօնօ չէքէր իւրաճ էտէն չէքէր ֆապրիգալարը,
պուլտայ, արփա, փիւրինճ, փամուզ, քէթէն,
պանանա, փօրթուզալ մէվլէլէրիլլէ մէհհուր
տըր:

Ղարալի գըսմ.— Շէհրլէրի Մէնտօզա, Սան
Խուան, Գաթա Մարգա վէ Լա Բօխա օլուպ, պու
գըսմտա 300,000 էյքըր պաղլըզ պուլունտըղըն
տան պուրալարա ասմալըզ, իւզիւմլիւք եա տա
չէրապ մէմլէքէթի թապիւր էթմիլլէր: Ալէլ էք-
սէր Պուէնոս Այրէսի վէ տիկէր պէօյիւք չէհր-
լէրի իւզիւմ վէ պալ ճիւհէթինտէ տօյուրան պու
գըսմ տըր. խուսուսա Մէնտօզա, պուրալարտա
հէր ճինս մէվլէ, սէպլէ մէպպուլ օլտըղը կիպի
զայէթ չօզ թաթլը, գօնսորվէ ֆապրիգալարը
տաիսի վար տըր: Պուրասը ճէնուպի Ամէրիգա-
նըն Գալիֆօրնիասը տըր:

Մէրքէզի գըսմ.— Պու գըսմը Պ. Այրէս,
Սանթա Ֆէ, Գօրտոպա, Էնթրէ Բիօս, Սան Լու
իզ վէ Լա Փամփա չէհրլէրի թէչքիլ էտէրլէր քի
մէրքէզի վէ գալիւրէ մէմլէքէթի թապիւր օլու-
նուր. պուրալարը գալիւրէ վէ սաիւրէ մահսու-
լաթ նօզթա ի նազարընտան փէք մէհհուր տըր:
Բէսմի Իսթաթիսթիլլէրտէն ալտըղըմ մալիւ-
մաթա կէօրէ պուրալարտա պուլտայ հէր էյ-
քըրա 20-30 էն չօզ 60 պուլըլա գատար, արփա
33-43 էն զիյատէ 65 պուլըլ — պիւր պուլըլ

36 քիւ 368 կրամ տըր — մահսուլ վէրիյօր իմիշ. Պէն չու գատարընը պիլիյօրում քի պուրանըն վէրտիյի մահսուլ թիւըքիատա էն միւնպիթ տէյու զանն էթիտիյիմիզ թօփրազտան չօգ, փէք չօգ զիյատէ տիր: Կէչէնլէրտէ Գօրտօպայա օլան եօլճուլուղումտա չէֆթալիլիքլէր, չիֆթիլիքլէր, ուճու պուճաղը կէօրիւնմէյէն զայէթ պէօյիւք պուղտայ, մըսըր պուղտայը, արփա, Եուլաֆ թարլալարը պէնի հայրէթտէ պըրազմը տըրլար: Էնգարէ, Գօնիա, Սիվաս, Ատանա վէ հաթթա Հալէպ վիլայէթիւնի պիր գըսմընը կէզմիշիմ, պուրատա պէնիմ րասթ կէլ տիյիմ վէ կէօրտիւլիմ թարլալարըն էն քիւչիւլիւնի պիլէ օրալարտա կէօրմէմիշիմ:

Ատանատա չիֆթիլիք սահիպլէրիւնի թրէքթօր վէ Փաթէօլլէրին գուլլանտըլարընա պաշգալարը շաշարլար իտի, լաքին պագ կէչէնլէրտէ Սէքըրտէյ իվնիմիլ փօքտա օգուտուղըմ պիր մէգալէտէ մուհարրի չիմալի Ամէրիգազուրբա վէ չիֆթիլիք սահիպլէրիւնի գրիթիգա էտէրէք — Պիզիմ էն սօն իճատլարըմըզը պիզ գուլլանմազտան Արժէնթին վէ Ավսթրալիա գուլլանըյօր — տէյօր: Պուռնտան իսթինթաճ էտէպիլիւրսինիզ քի պուրատա նէ ճինս գրաաթ իշի վար: Թրէն իլէ պէշ տագիգէտէն զիյատէ տէվամ էտէն թարլալար օլտըլը կիպի 40,000 թօրպա եէվմիյէ ուն գըրան Փապրիգալար վար տըր: Զրաաթ նէգարէթի հէր քիմ քի պիր մահալտէ թօփրագ ալըր օնուն հուտուտ վէ մահալիւնի թարիֆ էտէճէք օլուր իսէ օլ եէրտէ մահսուլ, նէ ճինս, չօգ չըգաճաղընը մուֆասալ, վէ միւքէմմէլ սուրէթտէ իզահ էտէր վէ իճապ էտէն մուսվէնէթ վէ սուհուլէթի իրաէ էտէր: Կէչէնլէրտէ պիր պուչուգ իքի քիւլօ աղըրըլընտա պիր թանէ փաթաթէս կէօրտիւմ քի ֆիլան իէրին մահսուլու տէյու եագարագ ճէմաքեան իչէրիսինէ գօյմուշ իտիլէր, Շմէնտիֆէր գուլմփանկասը տախի սթասիօն իչէրիսինտէ խաթթ էթրաֆընտա մէյտանէ կէլէն էլմա, արմուտ, չէֆթալի, էրիք վէ սաիրէ մէյվէլէրի թէշհիթ էտէրէք մէմլէքէթին մահսուլաթընտան էհալիյի մալիւմաթտար էտէրլէր: Վէլ հասըլը քէլամ հիւքիւմէթ քէնտի միւթէխասսիսլէրի վասըթասըլլա պիւթիւն մէմլէքէթին թօփրաղընը էօյլէ էյլէմիշ տիր քի հէր եէրին նէ ճինս մահսուլ կէթիւրէճէյիւնի սէն թէճըրպէ էթմէզտէն օ սանա սէօյլէր: Պու միւնասիպէթլէ պուրատա չուճու տախի զիքը էտէյիմ քի պուրայա պիր քիմսէ չիֆթիլիք եա թիւըքիատա օլտըլը կիպի քիւ-

չիւք իքի թարլա իքի էօքիւզ իլէ իշ կէօրիւր վէ կէչիւնիւրիմ զանն էտէր իսէ չօգ եանըլըր. պուրատա տէյիլ պիզիմ չիֆթիլէրիմիզ, հաթթա չիֆթիլիք սահիպլէրիմիզ պիլէ իշ եափամագլար, պէօյիւք սէրմայէ էն միւքէմմէլ մաքիւնալար վէ զայէթ պէօյիւք թարլալարա սահիպ օլմատըգճա պիր իսթիֆատէ չըգարմագ միւմքին տէյիլ տիր:

Ճէնուպի, Փաթալօնիա եախօտ Հայվանաք մէմլէքէթի. — Շէհրլէրի Րիօ Նէկրօ, Նաուքէն, Զուպուլթ, Սանթա Գրուզ, Թիէրրա տէլ Փուէկօ տըր քի ճիւմլէսինէ Փաթալօնիա թէսմիյէ օլունույօր: Պուրալարտա տախի հէր ճինս մահսուլաթ վէ մէյվէ մէյտանէ կէլիւր իսէ տէ տահա զիյատէ հայվանաթ մէյտանէ կէլտիյինտէն հայվանաթ մէմլէքէթի իսմինի ալմըշ տըր: Աճարիպի չուրասը տըր քի հէր ճինս հայվանաթ քէնտիլիքլէրիւնտէն զայէթ ճէսիմ պիր մըգտար տա չօղալմագտա հաթթա սահիպլէրիւնի գաշ (րէս) պաշ սըլըր, աթ, ալըր, մէրքէպ եա քէչիսի օլտըլընը պիլմէյէնլէր վար իտիյինի իչիթմիշիմ: Րէսմի րափօրթլարտա 100 միլիօնտան զիյատէ հայվանաթ վար իտիյինի զիքը էտիյօր վէ էօյլէ օլմասը մուհագագ տըր, չիւնքի Արժէնթինտէ 15ի միւթէճալուզ էթ գօնսօրվէ Փապրիգալարը վար քի հէր պիրիսինտէ 3-5000 գատար իշճի իլլէմէքտէ վէ եէվմիյէ հէր պիրիսինտէ 2,000տէն 5,000է գատար ինէք, էօքիւզ, տանա, գօյուն, քէչի քէսիլմէքտէ վէ հիշ պիր չէյի գայ էտիլմէյէրէք էթ խաշլանարագ գօնսօրվէ հալինտէ թէնէքէլէրէ գօնուլարագ՝ էվրօփա վէ Ամէրիգայա, տէրիսի Տէպպաղիանէլէրէ, պաղըրսագ վէ սաիրէլէրի Շիմալի Ամէրիգա պաղըրսագ Փապրիգաթօրլարընա, գանը գուրուտուլարագ չիֆթիլէրէ վէ էվրօփայա, քէմիլլէրիւնի չէքէր Փապրիգալարընա, հաթթա գարընլարընտան չըգանլարը պիլէ իշէ եարայաճագ հալէ կէթիւրէրէք սաթմագտա տըրլար: 15 միլիօնա եագըն գօյուն վար իտիյի զանն օլունույօր, չէօյլէ քի տիւնեանըն էն չօգ եուն իխրաճ էտէն մէմլէքէթլէրին իքինճիլէրիւնի թէշքիլ էտիյօր:

Պու գըսմտա պիւթիւն Արժէնթինի իտարէ էտէճէք կագ եաղը գուլուլարը տախի վար տըր:

ՄԻԻԹԵՆԵՎԿԻ

Ս. ՄԵՍՐՈՊ ՎԷ Ս. ՍԱՀԱԿ

Պու իբի զաթլար միլի թարիխիմիդին էն պէօյիւք սիմալարընտան տըրլար: Օնլար միլ-լէթին տինի վէ ազլի թէրազըսընա էն պէօյիւք խըզմէթլէրի իֆա էյլէմիշ տիրլէր: Պու սէպէպ-տէն Հայ Եկեղեցի օնլարըն զիբըրինէ կիւնլէր ա-յըրմըշ վէ անլէրի սուրբլար սըրասընա գօյմուշ տըր:

Քրիսթիանլըք իւշիւնճիւ ասրտա Սր. Գրի-գոր Լուսաւորիշ վասըթասըլա կերտիւրիմիշ օ-լուպ՝ տէօրտիւնճիւ վէ պէշինճի ասրլարա գա-տար Աստուածաշունչ Հայճա լիսանընա թէր-ճիւմէ օլմամըշ վէ Հայճա եազըլար տախի եօզ իտի: Քիլիսէլէրտէ Աստուածաշունչը Ասորիճէ վէ Բուճա օգուրլար վէ էհալիւնին անլատըղը լիսանա թէրճիւմէ էտէրլէր իտի: Օ սէպէպտէն վարդապետլէրէ քարգմանիչլէր եանի միւթէր-ճիւմէր տէնիլիւր իտի:

Ս. Մեսրոպ Աստուածաշունչըն Հազիգաթ-լարընը էհալիյէ տօղրուտան իւհազ էթմէք ի-շիւն իւք տէֆա եազըլարը պուլուպ՝ մէյտանա գօյտու: Պու էն պէօյիւք պիր խըզմէթ իտի, զի-րա Հայճա եազըլըպ օգուճապիլիւր իտի: Պուն-տան սօնրա քէնտիւնին իշտաշը վէ Լուսաւորիշին սօն սիւլալէսինտէն Ս. Սահակ էսքի վէ եէնի Ահուր թէրճիւմէ էթմէք իշինէ պաշտաւը Երից տէնիլէն շայիրտլէրին եարտըմը իւշ:

Պու շայիրտլէր տախի քէնտի վարդապետ-լէրինին բուհու վէ դայրէթի իւշ տօլու օլարազ էօմրլէրինի վազֆ էթտիլէր: Օնլարըն իսմի է-պէտի հիւրմէթէ շայան տըր: Եզնիկ Հայճանըն էն միւթէմէլ միւլէլիֆի իտի, Կորիւն Ս. Մես-րոպըն էօմրլինիւ եազտը: Յովսէփ վէ Ղեւոնդ սատէ քահանալար իտիլէր, եինէ տէ Յովսէփ Կաթոլիկոսլըք վազիֆէսինէ գատար եիւքսէլ-տի: Աստուածաշունչըն գրաբար թէրճիւմէսի ճիւմէ թէրճիւմէլէր արասընտա էն միւթէմէ-լի տիր վէ թազուհի թէսմիյէ օլունուր:

Աստուածաշունչը եալընըգ թէրճիւմէ էթ-մէք քեաֆի տէյիլ իտի: Օնուն թալիմաթընը էօյրէնմէք վէ էհալիյէ թէֆսիր էթմէք լազըմ իտի, օ սէպէպտէն օ վազթըն իւմ մէրքէզի օլան Սթանպուլ, Անթաքիայ, Աթինայ, Աղեք-սանդրիայ պիր թազըմ կէնճլէր եօլանըլտը քի ֆէլսէֆէ վէ իւմ ի իւհաի տէրսլէրի ալանլար վէ կէրի կէլիպ ճէմասթա խըզմէթ էյլէսին-լէն: Պու կէնճլէրին արասընտա տըր Եղիշէ, Ղա

զար Փարպեցի նամ միւլէրրիլէր, քի Վար-դանանց թարիխինի եազտըլար: Դաւիթ Ան-յաղթ քի Եունան ֆէլսէֆէսինի Հայաշտըրմա-ղա սայ էյլէմիշ տիր: Գիւտ վէ Յովնան Կաթողի կոսլար քի քիլիսէ իսլահաթը եափտըլար, Մով-սէս վէ Մամբրէ վերածնող:

Պունլար թալիմ օլունուպ՝ Հայաստանա տէօնտիւքլէրինտէ քէնտի վարպետլէրինի վէ պէօյիւք պիրատէրլէրինի վէֆաթ էթմիշ պուլ-տուլար, վէ Հայաստան իսէ Աճէմ հիւճմէլէրի վէ մուհարէպէլէր սէպէպինտէն իսթիզալընը դայպ էթմիշ վէ սէֆալէթ իշինէ տիւշմիւշ իտի: Քէնտիլէր տախի չօզ փէրուշան հալտէ էհալի յի թէնվիւր էթմէյէ շալըշտըլար: Յազըրլիք վէ թէատտիլէր սօն տէրէճէյէ եէթիւմիշ իտի իսէ տէ մէյուս օլմայըպ՝ Աստուածաշունչըն թալի-մինի նէշը էտէրլէր վէ Քրիսթիան սիյրէթինի իհազ էտէրլէր իտի:

Ս. Սահակ վէ Ս. Մեսրոպըն էմէքլէրի զայ օյմատը, օնլար միլլէթիմիզ արասընտա թալիմ ու թէրպիյէնին նէշըր իշիւն էն պէօյիւք ամիւ օլտուլար վէ սօնրատան Ներսէս Շնորհալի վէ Նարեկացի կիպի զաթլար տախի զամմ օլունա-րազ, աթի նէսլին թէրազըսընա խըզմէթ էյ-լէտիլէր:

Միլլէթիմիզ իւշլ էպէտ օնլարա միւնէթ-տար տըր վէ իսմլէրի հէր պիր Հայըն գալպին-տէ ըէք օլունմուշ գալաճազ տըր:

ՄՈՒՐԱՏ ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆ ՎԱՍԻՅԷԹԻ

Վենետիկ Միսիթարեան Հայրլար պու կիւն լէրտէ Փարիզտէ պիր բարձրագոյն վարժարան աշմաղա շալըշտըլար: Պու մազսէտ իշիւն Հայր Ա. Գերեան վէ Հայր Զրադեան կէլմիշ տիրլէր: Պու վարժարան 50 սէնէ էվվէլ Փարիզ-տէ պուլունան Մուրատ Ռափայէլեանըն պիր տէվամը օլաճազ տըր: Վէ սէրմայէսի պիր վա-սիյէթ տիր:

18ինճի ասըն իպթիտալարընտա Մուրատ-եան իսմինտէ պիր զաթ պիր միլիօն եիւզպին Փրանզ վէ Ռափայէլեան իսմինտէ ախէր պիրի 600,000 Փրանզ՝ ճէման 1,700,000 Փրանզ կը-տակ էյլէմիշլէր իտի: Պու վասիյէթ իւզըր պիր մէքթէպ աշըլաճազ վէ Ռափայէլեանըն փարա-սը իւշ Բօմալը պիր միւլէրրիլին իշի Հայճայա թէրճիւմէ վէ նէշը օլուպ՝ հասըլաթը մէք-թէպէ սարֆ օլաճազ իտի: Վենետիկ Միսիթար-եանլարը օ քիթապը թէրճիւմէ վէ նէշը էյլէ-

միշտ վէ Վենետիկոսէ Ռափայէլեան մէքթէ-
պինի, Փատուատա իսէ Մուրատեան վարժա-
րանընը աշըշար իտի: Լաքին օ վազըթ Ավըս-
թրիա հիւքիւմէթինին միւտախէլէսինտէն գօր-
գարագ 1864տէ մէքթէպի փարիզէ նազլ էյլէ-
միշէր: Մուրատեան Ռափայէլեան վարիսլէրի
տավա աշըպ 30 սէնէ սօնրա անճագ կտակըն
փարալարը Վենետիկ միարանլարը էլինէ կէշ-
միշ տիր: 1870տէ Ֆրանսըզ, Ալաման հարպըն-
տա մէքթէպ տաղըլըպ թէքրար Վենետիկոսէ
Մուրատ-Ռափայէլեան իսմինտէ պիրլէշտիրիւ-
միշ տիր: Այնի գէմանտա Միթարեանլար պու
վասիյէթ իլէ Պէյ օղլունտա, Գատը Բէօյլե-
տէ, Իզմիրտէ, հաթթա Մուշտա մէքթէպլէր աշ
մըշլար տըր:

Պու վասիյէթ չիմտի էվվէլէրի գըյմէթի իլէ
իւշ գաթլանմը տըր, զիրա Ռափայէլեանըն
600 պին Ֆրանզը Ինկիլիզ պանգալարընտա ան-
ճեռնմիւսիլ տուրույօր: Մուրատեանըն փարասը
իլէ աթիտէթի միւլէրի ալընմը տըր:

1. Վէնետիկոսէ պիր մէքթէպ պինասը չիմ
տիրի գըյմէթի իւշ միլիօն Ֆրանզ:

2. Վենետիկէ եագըն պիր գըրաթ մէքթէ-
պիր, պիր միլիօն Ֆրանզ չիմտիրի գըյմէթի:

3. Միլանտա պիր մէքթէպ պինասը, իբի
միլիօն Ֆրանզ:

4. Վենետիկ էթրաֆընտա պիր թագըմ
չիֆթիլէրի քի 10 միլիօն Ֆրանզ գըյմէթի վար
վէ սէնէվի 500 պին Ֆրանզ իրատ կէթիրիյօր:

5. Փատուատա ախէր պիր պինա քի չիմ-
տի 2 միլիօն Ֆրանզ թագտիր օլունույօր:

Իմտի սալթ Մուրատեանըն վասիյէթի օ-
լան 1,100,000 Ֆրանզ պու կիւնքի գըյմէթի ալ-
թը միլիօն օլանագ իքէն միւնասիպ պիր թարգ-
տա գուլլանըլարագ 18 միլիօն օլմուշ տըր: Պի-
լա չիւպէն պունա պէտէլ պօրճ տախի վար տըր:

Շիմտի փարիզէ եագըն Սէն Գլու նամ քէօյ
տէ 2 միլիօնըպ պիր պինա սաթուն ալընըյօր,
մէքթէպ իշիւն:

Պու վասիյէթտէն Միլանտա 60 որըլար սագ
լանըյօր: Վենետիկոսէ 84 շայիրտ վար, 40ը
մէճճանէն օգույօր, 30ը եարըմ թոշակ, Պէյ
Օղլունտա 100 շայիրտ թալիմ օլույօր: 20 թա-
լէպէ տախի էվրօփա մէքթէպլէրինէ եօլլանըլ-
մը տըր: Փարիզտէ 100 գատար շայիրտ օգույա
ճագ տըր, վէ Լիսէ տէրէճէսինտէ օլանագ տըր:

ՀՈՒՎԸՐ ՄԸ, ՍՄԻԹՉ ՄԻ

Իշպու ինթիխապ միւտէթինտէ իբի նամ-
գէտլէրին տէ պահս էթտիլէրի վէ պիւթիւն է-
հալինին տիգգաթընը ճէլպ էթմիշ օլան պէշ
մատտէ վար:

1. Զիֆթիլէրին հասըլաթընըն փարա էթ-
մէսի, եախօտ անլէրին վարիտաթը՝ մէսարիֆա
թընը գօրուտուգտան պաշգա, ճէպլէրինէ պիր
ազ փարա կիրմէսինէ պիր չարէ պուլունմասը,
եախօտ Ինկիլիզէ թապիրիյլէ ֆաթմ թիլիֆ:

2. Մէն ի միւսքիրաթ գանունամէսինին
տէվամը վէ անըն հիւքմիւնին միւքին ի մէր-
թէպէ իճրասը:

3. Կէօմրիւք նիգամնամէսինին չիմտիրի
հալտէ պագասը:

4. Մ. Ամէրիգանըն պէյն էլ միլէլ ալագա-
սընըն իսլահը վէ գուվվէթլէնտիրիլմէսի իշիւն
չարէլէր:

5. Սաիր մէմլէքէթլէրտէն Մ. Ամէրիգա-
յա գապուլ օլունանագ մուհաճիրլէրին գօթա
տօղրու թէլէֆթիւզիւ գուօթա) մէսէլէսինին
թատիլ էտիլմէսի, եախօտ Ինկիլիզէ թապիրիյ-
լէ Իմիկրէյշըն գուէսըն:

Իլք տէօրթ նօգթալարըն մուֆասսալէն
պահսընա պուրատա կիրիչմէզիզ: Շու գատա-
րընը տէսէք էյի օլուր քի,

1. Մր. Սմիթ՝ չիֆթիլէրին անվալընը
Մր. Հուվըր գատար պիլմէզ:

2. Մէն ի միւսքիրաթ մէսէլէսինտէ Մր.
Հուվըր՝ Մր. Սմիթհտէն զիյատէ ումում էհա-
լիյէ մէնֆաթըլ օլանագ տըր:

3. Իտիալաթ իւզէրինէ գօնուլան կէօմրիւ-
յիւն չիմտիրի կիպի գալմասը իշճիլէրին հալի-
նէ միւսախտ իտիլինէ ումում իշճիլէր գանի
օլմուշ տըրլար:

4. Մ. Ամէրիգանըն սաիր միլլէթլէրլէ օլան
ալագասընա կէլինտիքտէ, հէր քէս պիլիւր քի
օ միւշքիլ մէսէլէլէրէ Մր. Հուվըր Մր. Սմիթհ-
տէն չօզ զիյատէ աշինա տըր:

5. Պիզ Հայլարա էն զիյատէ չիմուլի օլան
խուսուս գուօթա մէսէլէսի տիր: Հայլար, Մր.
Սմիթհին «Պէն ըէլս սէչիլիւսմ, էճնէպի մէմ-
լէքէթլէրտէն Մ. Ամէրիգայա կէլմէք իշիւն
պէլէլէյն օն պիլլէրճէ քիմսէլէրէ Մ. Ամէրիգա
նըն գափուլարընը կէնիշ աշանաղըմ, գուօթա-
յը արթըրաճաղըմ» գըլըզը վատլարընտան գա
փըլմամալըլը: Մր. Սմիթհ էօյլէսի վատլարըն
իճրասընտա պուլունմագըլըլը էզ ճան ու տիլ

արգու էտեպիլիւր, վէ լաքին իճրասընտա դայր ի միւզթէտիր օլաճաղը աշիքեար տըր: Գօնկ-րէս օ խոսուստա գարարընը վէրմիշ, վէ օնու թէպտիլ էթմէյէ մագսէտի եօգ տըր:

Իմտի պու իքի նամգէտլէրտէն պիզ Հայլա-րա ազ չօգ մէնֆաաթը օլաճազ, եա օլապիլէ-ճէք, պիր քիմսէ վար իսէ օ տա պիզիմ զաննը-մըզճա Սմիթս վէ անըն փարթիսի տէյիլ, Մը-Հուվըր տըր:

ՀԱՅԿ ԱՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

75 ՍԷՆԷ ԷՎՎԵԼՏԷ ՄԻ՞ ԻԶ

Բահնիւմանըն պիր գաչ նուսիւէլէրինտէ Փրօֆ. Յ. Գ. Գրիգորեան թարաֆընտան եազը-լան «Հայլար արասընտա Բողոքականըզ» պէնտ լէրինի օգուտուզ: Թարիխի վագաալար, կէնիշ պիր թէճըրիւպէ վէ պիթարաֆ պիր ըուհ իլէ եա զըլմըշ օլան պու պէնտլէր հիշ պիր ճէմիյէթ եա քիլիսէյէ տօղրու ուֆագ պիր հիւրմէթսիզ սէօզ եա իմաաթը շամիլ օլմատըգտան մատա, միլլէթիմիլին ֆարզըլ յարանուանութիւնա ա-իտ օլան զըսմլարը արասընա իթիլաֆ վէ մու-հապպէթ հասըլ էթմէք մագսէտինէ խըզմէթ է-տէճէյի պէտիհի իտի: Զաթէն Փրօֆ. Գրիգոր-եանըն մէքթէպլէրի պիրլէշտիրմէք իշիւն օլան ֆիքըրի վէ դայրէթի ճիւմլէյէ մալիւմ տիր:

Պիզ պու եազըլանլարըն թէէսիրի ալթըն-տա մէսրուրէն կէօրիւշիւպ գօնուշուր իքէն՝ տօսթլարըմտան պիրի պիր գաչ Հայրենիք նուս-իւէլէրինի ուզատարագ, «Իշթէ սանա 75 սէնէ-լիք պիր գաֆա» տէտի: Հայրենիքլէրի աշըպ օ-գուտում: Պարգեւ Հրայր իմգասըլա պիր սըրա պէնտլէր, կէօյա Փրօֆ. Գրիգորեանըն պէնտ-լէրինէ ճէվապ.— Լաքին Փրօթէսթանթլարա գարըլ պիր թագըմ հագարէթլի սէօզլէր: Անլէ-րի օգուտում, պիր տահա օգուտում, վէ պէն տէ քէնտի քէնտիմէ, «Փիլվագը 75 սէնէ էվվէ-լին գաֆասը» տէտիմ:

Պէլքի մուհաֆագայա չալըշտըղը քիլիսէ-նին պիլէ ադաիտինէ ինանմայան պիրիինի, պաշգա պիր քիլիսէյէ ինանանլարըն իթիգատա թընը հիւքմ էթմէսի, հաթթա ֆագլա օլարագ անլէր ալէյհինտէ իթալէ ի լիսան էթմէսի ֆիլ-վագը կիւլիւնէճէք, եինէ տէ աղլայաճագ պիր հալ տըր:

Պիլմէյիզ Պրն. Պարգեւ 16ընճը ասրտա էվ-րօֆատա գուհուր էտիպ՝ տիւնեա թարիլիինտէ պիր տէվրէ պաշը թէշքիլ էտէն Բողոքականը-

ղըն գուհուրըն վէ Ամէրիգա, Ինկիլթէրրա վէ Ալամանիա կիպի միլլէթլէրին միլիօնլարընըն օնա թապի օլմասընը նասըլ թէֆսիր էտէր: Լաքին օնուն պիզ Հայլար արասընա աքս էթ-մէսինի, վէ 75 սէնէտէն պէրըու քիլիսէլէրի, մէքթէպլէրի, գօլէճլէրի վէ խայրաթիսանլէրի իլէ տէվամ վէ սէպաթ էթմէսինի, պիր գաչ ալ-թուն, պիր գաթըր եա պիր մէքթէպլէրի բիշվէ-թիլլէ թէֆսիր էթմէսի փէք դարիպ տիր:

Եէթմիշ պին գատար առէմլէրտէ օնտա տա քէնտի ճիւնսի վէ միլլէթտաշը օլան առէմլէր-տէ, ասլա լիյագաթ, սիյրէթ եա առէմ կիպի առէմ կէօրմէյիպ տէ նիշէ թէատտիլէրէ գարըլ սէպաթ էյլէտիքլէրի պիր իթիգատ վէ գանա-աթը, էն ատի, էն էհվէն մուհիպլէրէ համլ էթ-մէք, պու իթհամաթը էտէնին ըուհուշըն հա-գիգի մահիլէթինի կէօսթէրիյօր:

Պիր ինսան քէնտի հէմճինա վէ միլլէթտաշ-լարընա՝ տօղրուտան «Քիւրտտէն վէ Տաճիկ-տէն» էհվէն տէմէյէ իրթիքեապ էտէրսէ պու անըն զիհնիյաթընըն նէ տէրէճէլէրէ տիւշտիւ-յիւնիւ խապէր վէրիր:

Կէրէք Թիւրքիւ, կէրէք էվրօֆա տարէլ ֆինուշլարընտա վէ գօլէճլէրինտէ թալիմ ալ-մըշ օլուպ տա վէֆաթ էթմիշ վէ եախօտ հալա եաշայան պինլէրճէ մէքթէպ միւնթէհիլէրինի կէօրմէյիպ, «Օնլարըն իշինտէ պիր թանէ մը-տաւորական եօգ տըր, հանիք» տէյէնին կէօզիւ էօնիւնտէ թէասսիւպիւն գօյու փէրտէսի պու-լունմագտա օլտըղընա իշարէթ տիր:

Մահալլէ գահվէսինտէ սէօյլէնիլէն ատի մասալար իլէ թարիլի վագաալարը ճէրհ էթ-մէք իւզրէ մաթպուլաթ ալէմինէ աթըլմագ ի-շիւն առէմ շըմարըզլըղըն էօթէ ուճունա կիթ-միշ օլմագ կէրէք տիր:

Բողոքականլար հէր պիր բարեգործական վէ ազըօգուտ թէշէպպիւլէրտէ ճանէն վէ պէ-տէնէն պիրլէշմիշ վէ պիւլա թէֆրիզ չալըշտօր իքէն պիր թագէ հալէս հերոսըն զէհիրլի վէ քիրլի օլլարընը սալտըրմասընա պիր ազգային կազէթանըն մէյտան վէրմէսի, վէ պէօյլէ պիր մէգալէյէ գարըլ էն էվվէլ Լուսաւորչական պի-րատէրլէրին փրօթէսթօ էթմէսի իճապ էտէր իքէն անլէրին սիւքիւթ տուրմասը ֆիլվագը ա-ճընաճագ պիր հալ տըր:

Եէթմիշ պէշ սէնէ էվվէլ տէ մի եաշայօրըլ.

Հալ ը հազըրտա եաշայալըմ:

ՆՈՒՐԻ ԱԹԹԱՐԵԱՆ

Լօս Անկիլըս

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Ամէրիգանըն հէր թարափընտա էհալի բէյ վէրմէք իշինն դայտ օլունուլարար. սալթ Նիւ Եօրպտա իքի միլիօն բէյ դայտ օլունմուշ տըր: Պու տէֆաքի ինթիխապտա աճայըպ պիր մէրադ վէ դայրէթ վար տըր: Գարըլար տախի սիւրիւ սիւրիւ դայտ օլունուլարար: Պազը դադէթալարըն թէճըրիւպէ իշինն ալտըղը բէյ լիսթալարընտա չիմտիլիք Հոռվըր տահա զիյատէ բէյ ալըյօր: Բէյլէր իշինն հազըր մաքինալար քեաֆի կէլմէյէճէք, եէնիլէր հազըրլանըյօր:— Պու կիւնլէրտէ Ամէրիգա էհալիսի եէնի պիր հէյէճան վէ մէսէրէթ իշինտէ իտիլէր: Տօգթ. էքէնէր նամ պիր Ալաման պէօյիւք պիր Ձէփլին եափտըրըպ Ալամանիատան Ամէրիգայա ուշմա զա մուվաֆֆադ օլտու: Ձէփլին շիմտիլէ գատար եափըլան էն պէօյիւլիւ օլտու՝ 12 եօլնու վէ 12 գատար մէմուրլար կէթիրտի: Ալամանիատան եօլա չըգըպ տօղրու ճէնուպա Ֆրանսա, Սփանիա իւզէրինտէն կէչիպ Աթլանթիք իւզէրինտէն կէչտիլէր: Ֆուրթունալար Ձէփլինի ճէնուպա սիւրիւքէյիլ՝ Պէրմուտա ատալարընտան կէչէրէք Վօշինկթօն իւզէրինէ կէլտի: Օրատա չհրի սէլամլայըպ՝ Ֆիլատէլֆիա իւզէրինտէն Նիւ Եօրքա եէթիշտի: Շէհրին իւզէրինտէ տէվէրան էաիպ՝ Նիւ Ճէրզիտէ էնտի: Նիւ Եօրք չհրի պէլէտիլէսի թանթանալը պիր կէչիտ վէ գապուլ իճրա էյլէտի: Ձէփլին տէօրթ պուշուպ կիւնտէ 6000 միլ եօլ դաթ էյլէտի: Եօլնուլար արասընտա պիր տէ Լէյտի Տրըմընտ իսմինտէ պիր գատըն վար տըր:— Ամէրիգա աճէլէ իթթիհատըր բէսմէն իլան էտիյօր քի Բուս Պօլշէփէլէրի թանըմայաճադլար, օնլարըն մադսէտի մէմլէքէթլէրտէ խիյանէթ տիր:— Կէչէն հաֆթա Նիւ Եօրքտա զէհրիլ իշիլի սէպէպինտէն 33 քիշի վէֆաթ էյլէտի, իշիլի եասադ օլտուղունտան նիշէլէր գարըլը իսփիրթօ իշիյօր, պու իսէ գէհր տիր:— Նիւ Եօրքըն մէրքէզի 46ընճը սօգադտա կիւնտիւզ հօլտ ըփճըլար պիր ճէվահիրճի տիւքեանընտան 275,000 տօլարըրգ ճէվահիր ալըպ կիթտիլէր:— Ամէրիգա մէմուրլարընտան վէ գապիթլէրինտէն 216 քիշիլէ էվրօփա տէօվլէթլէրի նշանլար վէրմիշ իտիլէր, Գօնկրէ պու տէֆա օնլարը թա գընմադա միւսատաէ էթմիշ տիր:— Ճէն. Ալէնպի տու տէֆա Ամէրիգայը զիյարէթինտէ իրատ էթտիլի պիր նութգտա տէյօր քի Ամէրիգա վէ Ինկիլթէրա պէրապէք տուրուրլար իսէ ար-

թըգ տիւնեատա գան տէօքիւմէգ: Ճէն. Փըրշինկ տախի օ եօլտա սէօյլէմիշ տիր:— Ամէրիգալը սէյեհալար պու սէնէ 900 միլիօն տօլար էվրօփատա սարֆ էթմիշլէր տիր:— Էտիսընա Ամէրիգա Գօնկրէսի չէրէֆ նշանը վէրմիշ տիր:— Ամէրիգատա հարպտան սօնրա գալան տինա՝ միթլէր 126 միլիօն լիպրա եօլ եափմադ իշինն գուլլանըմը տըր:

Ինկիլթէրա տա Ագատականլար տախի Գօն ֆէրանս եափըպ ինթիխապա հազըրլանըյօրլար: Լօյտ Ճօրճ նութգընտա մուհաֆադաքեար հիւքիւմէթէ հիւճմ էտիպ՝ թէրք ի սիլահ մէսէլէսինի պիթիրմէտիլի, Ֆրանսա իլէ կիլլի իթթիֆադը վէ Բէն հէվալիսինին թալիլէյէ օլմատըղընը մուսալէգէ էտիյօր: Լօյտ Ճօրճ՝ պու տէֆա Ագատականլար 100 մէպուս վէրէճէյինի վէ մուհաֆադաքեարլարըն տիւշէճէյինի գանն էտիյօր: Լաքին պիր խուսուստա, եանի ինկիլթէրանըն տէնիգտէ րիւճհանիլէթինի սադլամադ խուսուսընտա հէփ պիր Ֆիքրտէ տիրլէր:— Լօրտ Պըրքինհէտ քի Հինտիսթան նազըրը իտի Գապիլնտէն իսթիֆա էյլէմիշ տիր: Հինտիսթանտա Կալկաթա թարափընտա պիր պօմպա փաթլամը տըր:— Արապիսթանտա իսեան ույանտըրան վէ թիւրքլէրէ գարըլ հարպ էթտիլէն Լօրէնս շիմտի Հինտիսթանտա իմիշ վէ Բուս ինթրիգալարընա տիգդաթ էթմէք իւզըն չալըլըյօր իմիշ:— Ագատականլար էքսէրիլէթ պուլուր իսէ Լօյտ Ճօրճ պաշ վէքիլ օլաճադ տըր:

Պիր Ֆրանսըգ թահթ էլ պահըր դայպ օլմուշ իտի, սօնրա անլաշըլտը քի Օնտին իսմինտէ պիր Եունան վափօրընա չարփըլմը վէ դարգ օլմուշ տըր: Թահթ էլ պահրտա 42 առէմ վար իտի վէ Ֆրանսըգլար եաստա տըրլար: Եունան վափօրը Բօթէրտամա կիթտի վէ թահգիգաթ եափըլըյօր:— Ֆրանսա տօնանմասընա 100 միլիօն տօլար տահա մասրաֆ օլաճադ տըր:— Փարիզտէ պիր Ամէրիգա դադէթա մուսապիրի հիւքիւմէթճէ մահրէմ պիր խապէրի, եանի Ինկիլիդ Ֆրանսըգ իթիլաֆընը պիր եօլ իլէ էլէ կէչիլիպ՝ նէշը էթտիլի իշինն Ֆրանսըգ հիւքիւմէթի անը թարտ էյլէտի: Մաթպուս իթթիհատը պունա գարըլ փրօթէսթօ էյլէտիլէր: Մուսապիր չէրի եօլտա էլէ կէչիլիլիլին իտտիա էտիյօր:— Ֆրանսա իլէ Ինկիլթէրա արասընաքի պահրի իթթիֆադ Ամէրիգա վէ էվրօփաճա չօգ վէլվէլէյի մուճիպ օլույօր: Պու իթթիֆադ նասըլ իսէ անլաշըլտը վէ հարպ գէմանընտա Ինկիլիդ-Ֆըրանսըգ օրտու վէ տօնանմասը պիրլիքտէ իշէ-

յէճէյինէ տաիր պիր մէքթուպ վար իմիշ: Շուհալտէ վազիյէթ եինէ 1913 վազիյէթի տիր: Պուհա կէրէք Ամէրիգա վէ էվրօփա տէօվլէթլէրի էյի նազար իլէ պագմայօրլար, վէ ատէթա տիւն հայա մէյտան օգուճագ տէյու թէլագգի էտիյօրլար:— Յրանսա իլէ Սփանիա արասընտաքի փէրէնէ տաղլարընտա Անգօրրա իմիհնտէ սայքի միւսթագիլ պիր հիւքիւմէթ վար իտի: Պուտէֆա օ մահալ պիր Յրանսըգ գաղինօ գուճփանիասընա սաթըլմըշ տըր վէ Մօնթէ Գարլօ կիպի պիր եէր օլաճագ տըր:— Յրանսանըն կէլէճէք սէնէ պիւտճէսի աթիտէքի օլաճագ տըր: 30,000 միլիօն ֆրանգ հիւքիւմէթին պօրճընա, 10 պին միլիօն ֆրանգ օրտու վէ տօնանմայա, 4500 միլիօն մաաչլարա, վէրիլէճէք տիր: Պու փարա էհալիտէն վէրկի իլէ ալընաճագ տըր:

Ալամանլար Զէփլին սէֆէրինին մուվաֆփագիյէթի իշիւն փէք մէսրուր օլտուլար: Հինտէնպուրկ թէպրիք թէլէկրաֆը չէքմիշ տիր: Շթրէգմէն եէնի պիր քիթապ եազըպ՝ տիւնհա սուհու սիլաճ վէ գուվլէթ իւզէրինէ տէյիւ, իւլա ատալէթ վէ իթիւաֆ իւզէրինէ թէէսիս օլմալը տէյու պահս էտիյօր:— Ալամանիատա էմր վէրիւմիշ տիր քի էհալի սապըգ Կայսէրին չէրէֆինէ իշմէսինէր: Կայսէրին քիւշիւք օղլու փրէնս Այթէլ Նիւ Եօրքըլ գէնկին պիր տուլ գարը իլէ էվլէնիյօր:— Ճէն. Լիւտէնտօրֆ ազլընը գաչըրմըշ տըր, Մասնլար պէնի էօլտիւրէճէք տիր, խայալ էտիյօր իմիշ:— Վիէննատա Սօսիալիսթլէր իլէ Ֆաշիսթլէր պիր նիւմայիշ էսնասընտա 1000 գատար ասքէր օնլարը պիր պիրինէ չարփըլմագտան մէն էթմիշ տիրլէր:— Ալամանիա Վաթիգան իլէ թալիմ ու թէրպիյէ մէսէլէսի հագգընտա պիր անլայըչա կէլմիշ տիր: Ալամանիանըն ճէնուպի գըսմը Պալիէրա վէ Պատէն Գաթօլիք տիր:— Հինտէնպուրկ Սէլէգիտա պիր նուլթ իրատ էյլէտի վէ Սէլէգիտանըն պիր գըսմընըն Լէհիսթանա վէրիւմէսիւնէ գարըլ սէօլլէմիշ իտի: Պու սիյասի տաիրէլէրտէ էփէյի թէլաշ ուլանտըրտը: 1915տէ Րուսլարըն հիւճիւմիւնտէն Սէլէգիայը գուրթարան Հինտէնպուրկ իտի:— Խարիճիյէ նազըրը Շթրէգմէն ալթը հաֆթատան պէրրու Պատէնտէ թէտալի օլույօր իտի: Շիմտի չիֆա պուլմուշ օլարագ թէքրար իլէ պաչլայաճագ տըր: Իլք իշի Րէն հէվալիսինտէ իշղալ օլուհան մահալլէրի գիյարէթ էթմէք օլաճագ տըր:

Փարիզ զագէթալարընտան Գօթիտիյէնին եազտըղընա կէօրէ իթալիա գըալը իլէ Մուսօ—

լինի արասընտա մուհիւմ պիր զըտտիյէթ վար տըր. Մուսօլինի պէօյիւք Ֆաշիսթ մէճլիսի իսմինտէ պիր հիյէթ թէշքիլ էյլէտի քի այան վէ մէպուսան ըէիսլէրինտէն, վիւքէլա ազալարըն տան Ֆաշիսթ գօմանտանլարտան, վէ պաշ վէքիլ ըրասէթ էտէրէք պու մէճլիսի ալի հէր պիր մէսէլէլէրի գարար էտէճէք: Պու մէճլիս գանունը էսասիյի թէֆսիւր, թալիսա վէքասէթ մէսէլէսի, խարիճի սիյասէթի վէ ճիւմլէ մուհիւմ ումուրլարը իտարէ էտէճէք տիր: Պու թէպտիլաթ իթալիա գանունը էսասիսինէ մուսալիֆ օլտուղուտան գըալ իսթիֆա էթմէք նիյէթինտէ իմիշ, լաքին քէնտի եէրինէ օղլու փրէնս Ումպէրթօյը թալիսա վարիս գապուլ էթմէյօր, Ափոլիա տուգասընը Մուսօլինի փատիլաճ իլան էտէճէք իմիշ:

Րուսլար ուճուգ Ֆիյէթ իլէ հէր թարաֆտա կազ եազը սաթըյօրլար: Պու ըգագպէթին էօնիւնիւ ալմագ իշիւն ինկիլիգ գուճփանիալարը թէքիլիֆ էյլէտիլէր քի Րուսլար 100տէ 5ի կազ մատէնլէրինին էվլէլէքի սահիպլէրինէ վէրսինլէն վէ քէնտիլէրի իլէ իթիֆագ էտիպ եիւքսէք Ֆիյէթ իլէ սաթսընլար: Րուսլար գապուլ էթմէտիլէր: Տօն թարաֆընտան քէօմիւր Ամէրիգայա գատար կէլիպ սաթըլըյօր:— Թրօցքի ազըր խասթա իմիշ, թէպտիլ ի հալայա տալի միւսաատէ օլուհմայօր:

Մաքարլար թէքրարէն պիր փատիլաճ սէլմէք վէ գըալիյէթ իլան էթմէք թէշէպուլիսիւնտէ տիրլէր: Հարպտան էվլէլ Ալսթրիա իմվէրաթօրը Մաճարիսթան գըալը իտի տալի, 1918տէ ճիւհիւրիյէթ իլան օլտու: Անտէն սօնրա պիր արա Պօլշէվիլիք իլան օլտու իտի: 1920տէ Ամիւրալ Հօրթի գըալիյէթ իլան էտիպ քէնտիսի վէքիլ օլտու: Սօն Կայսէր Գարլ իքի տէֆա չալըչտը քի թալիթը էլէ կէշիւսին՝ մուվաֆֆագ օլմատը վէ վէֆաթ էյլէտի: Շիմտի իհթիմալէն օղլու Օթթօ քի 10 եաչընտա տըր՝ գըալ օլմաճագ եախօտ Հապսպուրկ խանէտանըն տան Կրան Տիւք Յրէտէրէքին օղլու Ալպէրթ օլաճագ տըր:

Պալգանլար Վէնէգէլօս սէպէպլինտէն փէք գիյատէ էհէմմիյէթ քէսպ էյլէտի. Վէնիգէլօս իթալիա իլէ պիր մուհաէտէ իմգալայըպ՝ օրտան փարիզ վէ Լօնտրայա կիթտի: Պու մահալլէրտէ սիյասի պէօյիւք գաթլար իլէ կէօրիւշ մէքտէ օլտու: Հէր եէրտէ թարաֆէյն մէմնուն գալտըղընտան պահս օլուհույօր: Վէնիգէլօս տալիմա սուհտան պահս էտիյօր: Էն պէօյիւք

Ֆիւթիւստիստ Պէլլիւստիստ օլտու, չիւնքի Լօն-
տըրատան Ժինէվէ կէշիպ՝ օրատան տօղրու
Պէլլիւստա կիթտի, վէ Սըրպլար իլէ պիր ան-
լայըշա կէլմիշ խտիյի պէյան օլունույօր: Սըրպ-
լար Սէլանիքտէ պիր միւնթազայա մալիք օլա-
ճազլար վէ լաքին Սէլանիք կէվկէլի խաթթը քի
տէնիլ իլէ Սըրպլիա արասը տըր թէմամէն Եու-
նանլարըն էլինտէ օլաճազ տըր: Եունանլար
նազլիյաթ իչիւն հէր պիր գօլայըղը վէրէճէք-
լէր: Պու անլայըշ Փանկալօսըն Եափտըղընտա:
տահա Եունան լէհինտէ իմիշ, Եինէ տէ
Սըրպլար մէմնուն գալմըշլար: Այնի զէմանտա
իթալիա իլէ օլան ահտնամէյէ գարըշ տէյիլ ի-
միշ: Վէնիդէլօս աչըգտան սէօյլէյօր քի Պուլ-
ղարիա իլէ տախի պիր տօսթլուգ ահտնամէսի
Եափաճազ տըր: Հաթթա Նէրիյիյի ահտնամէսի-
նի տէյիշտիմէյէ ըազի օլաճազ տըր: Էլհասըլ
զաթէն Բուժմանիա իլէ ահտնամէ հիսապա ալըն-
տըգտա պիւթիւն Պալգանլարը պիր տօսթլուգ
պաղը իլէ պաղլայաճազ տըր: Թիւրքլէր տա-
խի պօշ տուրմայօրլար: Իսմէթ փաշա պիր մէք-
թուպ Եազըպ Աթինա սէֆիրի վասըթասը իլէ
Վէնիդէլօսը Էնզարէյէ տալէթ էտիյօրլար: Վէ-
նիդէլօս Եօրղունլուգ օլաճազընը սէօյլմէսի իւ-
զէրինէ խոսսուսի պիր էքսիլէս չօգ ըահաթ վէ
խօշ օլաճազընը պէյան էտիյօրլար: Վէնիդէլօս
տալէթտէն մէմնուն օլտուղունու վէ միւպատէ
լէ մէսէլէսի հալլ օլուր օլմազ կիտէճէյինի պիւ-
տիրմիշ տիր: Վէնիդէլօս Աթինայա ալտէթ էթ-
միշ վէ Պալգանլարտա սուլհըն թէէմին օլուն-
տուղունու սէօյլէյօր: Սըրպլար իլէ օլան մուա-
հէտէ 1923 մուահէտէսի խաթթը իւզէրինէ ի-
միշ: Պուլղար վէ Բուժ էհալինին միւպատէլէսի
տախի չօգ կիւճիւքլէր վէրիյօր: Ագալլիյէթլէր
տախիմ թէատտի օլունմազտա տըրլար: Սըրպ
Արնալուտ հուտուտընտա տախի պիր չարփըշ-
մազ օլտու, սէքիզ Սըրպ գաթլ օլունտու: Սըրպ
Օխրիտա Եպիսկոպոսը Սըրպ քիլիսէսինտէ իս-
լահաթա թէշպպիւս էյլէմիշ տիր: Քիլիսէյի
Անկիլգան քիլիսէսի չէլինէ գօյաճազ իմիշ: Ե-
պիսկոպոս Վէտէմիլի չիլօփատա թալիմ օլ-
մուշ մէշհուր պիր Աստուածաբան իմիշ:

Քէմալ Փաշա Մօսկօվայա, Թէհրանա վէ
Աֆղանիսթանա կիտէճէք իմիշ: Պու Եօլ իլէ
տահա սըզը պիր ալագա ըապթ օլունաճազ
տըր: Լաթին Եազըլարընըն թամիմի Թիւր-
քիտա զայրէթլէ տէվամ էտիյօր: Էն զիյատէ
Ղազի Փաշա շախէն կիտիպ իմթիհան էտիյօր
վէ չալըշլար: Եունան Թիւրք մէսէլէլէրինի

հալլ էթմէք իչիւն Եէնի թէշպպիւս վար տըր:
Թիւրքլէր զայէթ արղուլու կէօրիւնիւյօրլար:
Մուսթաֆա փաշա Գարատէնիլ գըլըլարընտա
վէ իչէրիլէրտէ Եօլմուլուգ էտիյօր: Թիւրքիա
յա տըշարըտան հիճրէթ էտէն Թիւրքլէրէ մէս.
Եունանիսթանտան կէլէնլէրէ էմվալը մէթրու-
քէտէն վէրիլէճէք, վէ Եունանիսթանա կիտէն-
լէր իսէ օրատա Թիւրք էմլաքընը ալաճազլար
իտի: Հալ պու քի մուհաճիլէր կէլմէգտէն վէ
սօնրատան պիր թազըմ Թիւրք գէնկինլէր վէ
փաշալար ուճուգ գըլմէթ թազտիր էթտիլէրէք
պիր չօգ միւլքլէրէ սահիպ օլմուշլար վէ մուհա-
ճիլէրին չօղու աչըգտա գալմըշ տըր: Մէսէլա,
Շէյի Շամիլ գատէ Քեամիլ փաշա Էքսէրճեան
ափարթմանընը ալմըշ, Գրանը Պալիլ պէյ
Թախթապրունեան խանընը, Ճէլալ Պէյ Նարը-
եան ափարթմանլարընը, Շիւքրիյէ Հանըմ Ա-
լի ֓ափազեան միւլքինի, Ալի Հայտար պէյ
Կէօշ Օղլու էմլաքընը, Սիւլէյման Ֆէհիմ պէյ
Պէօյիւք Ատատա Մ. Փափազեան միւլքինիւ
կէօյա սաթուն ալմըշ վէ զապթ էթմիշ տիրլէր:
Պու կիպի իրթիքեապ վէ սուի իսթիմալըն հի-
սապը Եօգ տըր վէ թահգիզաթ Եափըլըյօր:

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ

Մըսըրա նազլ օլունան որբլար վէ որբուհի-
լէր Եափաշ Եափաշ միւսթազիլ հալա կէլիյօր-
լար, էվլէրէ խըղմէթճի վէրիլէն գըզլար ալտա
50-100 ղրուշ գազանըյօրլար քի պու փարա սազ
լանըլարազ՝ օնլարա սարֆ օլունաճազ տըր,
որբլար իչիւն պիր էվ աչըլմըշ տըր: Օղլանլար
պիրէր սանաաթ էօյրէնիյօրլար, խալը տախի-
սի տախի աչըլմըշ տըր: Աճէմիսթանտա Հա-
մատանտա Շահ Ապպաս գէմանընտան 150 խանէ
Հայլար վար իմիշ, քի 1916տա Թիւրքլէր օրա
կիթտիլինտէ խարապ էթմիշլէր, չիմտի թէք-
րարէն թէշքիլ օլունմազտա տըրլար: Եունա-
նիսթանտա Սինկրուտան 28 խանէ գաղթական
չըգարըլմըշ տըր: Մանչէսթըրտա Եափըլաճազ
Եկեղեցի իչիւն Պրն. Մօսիկեան 500 ինկիլիզ լի-
րասը վէրմիշ տիր: Զարիֆեան իմինտէ պիր
Հայ կէնճ Ֆրանսըզ ճէպհէսինտէ հարպտա Եա-
րալանմըշ իտի. էյի խըղմէթինէ պէտէլ Լէթիօն
Տօնէօր նշանը վէրիլմիշ տիր: Իսքէնտէրիյէ
Միլլի ժողովընըն ինթիխապը Նոյեմբերտէ իճ-

րա օլունանաւ տըր:— Վեր. Խանդամուր Մըսըր Բարեգործականը Թարաֆընտան Սիւրիա հէվալիսինտէ չալըշարադ 200 եէնի ազալար եադմալա մուվաֆֆադ օլմուշ տըր:— Նիւ Եօրք Հընթըրդ Գօլէճտէն Օր. Ալիս Գալուստեան չըր ջանաւարտ օլմուշ տըր: Վէ հազընտա մէտհի-յէլէր վէրիւմիշ տիւր:— Նիւ Եօրքտա Իճթիմաէտէն Երեսփոխանական Ժողով Ամէրիգա առաջնորդը Տիւրայր Եպիսկոպոսըն Իսթիֆասընը գապուլ էթմիշ տիւր:— Աղբապետ Փրօֆ. Զ. Պէզճեան Հոկտեմբեր 11տէ Իսթանպօլը Թէրքէտէճէ օլտըրընտան Սեպտ. 28տէ Ալբապետարանըն ընդհանուր Ժողովու Իսթանպօլ Փրօթէսթանլըը նամընա միւսմիլէյհէ պիւր չայ զիյա-ֆէթի վէրմիշ տիւր: Պունտա քիլիսէլէրին Հոգարաճու մէճլիս ազալարը մատամալարըյա վէ 6-7 միսիօնէրլէր հազըր պուլունմուշ տըրլար: Քէզալիք Սեպտ. 26տա Միսիօնէրլէր պէօյլէ պիւր զիյաֆէթ վէրմիշտէր տիւր: Փրօֆ. Պէզճեան Պէյրութա կիտէճէ տիւր:— Վեր. Հայկ Առատուրեան Ղարալի Թիգպէրիտէ օլան Ամէրիպալըար քիլիսէսինտէն 5 այ իչիւն Թաթիլալմըշ օլուպ՝ պու միւստէթի Փէսէտինտա կէչիւրէճէ տիւր:— Գըպըրտա Ափանտու Թապիւր օլունան մահալտա 300 դատար Հայլար պուլունույօր: Նիկոսիա վաղը Վեր. Մանուշակեան անլէրի զիյարէթ հտիպ աբալարընտա բուհանի խըտմէթլէր Իճրա էյլէմիշ տիւր:— Ամէրիգան Պօրտ Շիրքէթլինն սէնէվի մէճլիսի պու սէնէ Հոկտ. 16-18տէ Պրիճփօրթ (Գօնէթիգըթ)տէ Իճթիմա էթմիշ տիւր: Վեր. Մ. Կ. Փափազեան վէ Վեր. Պետիկեան տախի օլ մէճլիսէ տալէթ հտիւմիշ օլուպ՝ Վեր. Փափազեան Աչա Ի Բապպանի խըտմէթլինտէ սարկաւազլըգ խըտմէթլինտէ իշթիւրաք էթմիշ վէ Իճթիմա վազթընտա 10 տազիգէ սէօյլէմէյէ ֆուրսաթը օլմուշ տըր:— Նի գօսիատան եազըրլօր: Բահնիւմամըգ միլլէթի միգ իչիւն պէօյիւք իշ կէօրիւյօր չօգ գալպլէրի միւսթաղպէլ հայաթ իչիւն հազըր հտիւյօր: Իքի հայ գահվէլէրինտէ հէր Բահնիւմա կէլտիքճէ պիւրլիքտէ Իգահաթ Թալէպ հտէրէք էյի անլամաղա չալըշալարընը վէ պու եօլտա գահվէլա նէյի գըրաաթխանէյէ Թահվիլ էթմէլէրինի կէօրմէք, պունլար չէքտիլինիգ հէփ էմէլէրի տէյէր: Բապպ սիգի Թաղվիյէ վէ բուհույա իրչատ էյլէսին:»— Պրանսատա պուլունան Հայ Աւետարանական քիլիսէլէրին սէնէվի Միու-թիւն մէճլիսի Սեպտ. 10-14տէ Լիօնտա Իճթի-

մա էյլէմիշ վէ անտէ ֆարգլը մահալլէրտէն մուրախիսալար հազըր պուլունմուշ, քէզալիք Փրօֆ. Լ. Լեւոնեան վէ պիւր գաչ էճնէպի Դօսթլար տախի մէզքիւր մէճլիսլէրտէ հազըր պուլունմուշ տըրլար:

ԱՐԱՆԸԼԸՅՕՐ

Ան ալ Գայսէրէլի Յովհաննէս Չատըրճեան 20 սէնէ գատար էվվէլ Ամէրիգայա կիթմիշ՝ մէրգումուն մուհաղատէսի Միհրան Չատըրճեանըն զէվճէսի էլիգա անըն հտրէսինի պիւմէք Իսթէր: Աթիտէքի հտրէսէ կէօնտէրիլին:—

Rev. H. H. Manoushagian

40 Tanzimat St.,

Nicosia, Cyprus.

Մ Ի Ի Ն Տ Ե Ր Ի Ճ Ա Թ

ՊէՆՏ Ի ՄԱԽՍՈՒՍԼԱՐ.—

Նասիհաթըլարըմըգա

Ներքին Առաքելութիւն

ԲՈՒՀԱՆԻ ՀԱՅԱԹ.—

Ենտիշէ Էթմէյիլիմ

Պիւր տէ Եպիսկոպոսը Տիւրէյիլիմ

ՍԵԴՐԱԿ ՎԱՐԺԱՊԵՏԵԱՆ

ՄՈՒԽԱՊԵՐԱԹ.—

Միլի Նանգէօրիւք

ՏՕԳ. Ա. ՆԱԳԳԱՇԵԱՆ

Արժէնթին Հագգընտա Մալիմաթ

ՄԻԻԹԷՆԵՎՎԻ.—

75 Սէնէ Էվվէլտէ Մի° Իգ

ՆՈՒՐԻ ԱԹԹԱՐԵԱՆ

Ս. Մեսրոպ Վէ Ս. Սահակ

Հուվը° մը, Սմի° Քի մի

ՎԵՐ. ՀԱՅԿ ԱՏԱՏՈՒՐԵԱՆ

Մուրատ Ռափայէլեան Վասիյէթի

ՍԻՅԱՍԻ ԽԱՊԵՐԼԷՐ.—

ԱԶԳԱՅԻՆ ԽԱՊԵՐԼԷՐ.—